

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Служби у справах
дітей та сім'ї

виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

Валерій ТАНЦЮРА

**ЗВІТ про роботу
Служби у справах дітей та сім'ї
виконавчого органу
Київської міської ради
Київської міської
державної адміністрації
за 2021 рік**

ЗМІСТ

1. Кадрове забезпечення Служби	3
2. Проведення профілактичних рейдів	5
3. Соціальний захист дітей, які потребують уваги з боку державних органів	7
3.1. Реабілітаційна робота в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей	7
3.2. Робота Київських міських центрів	8
3.3. Робота Міського центру дитини	8
4. Профілактична робота Служби з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах	13
5. Профілактична робота з дітьми	15
5.1. Діти, які перебувають у конфлікті із законом	15
5.2. Контроль за додержанням законодавства про працю неповнолітніх	16
5.3. Профілактична робота з попередження шкідливих звичок серед дітей	16
5.4. Правова робота серед дітей	16
5.5. Робота підліткових клубів за місцем проживання	17
6. Оздоровлення дітей	17
7. Забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	
8. Робота Служби у справах дітей з питань соціально-правового захисту дітей	31
9. Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переселених із зони тимчасово окупованих територій у Донецьких та Луганських областях, АР Крим та зони проведення операції об'єднаних сил	34
10. Контроль за діяльністю районних Служб у справах дітей та сім'ї, спеціальних установ для дітей, з питань соціально-правового захисту дітей	36
11. Висвітлення роботи Служби в засобах масової інформації	36
12. Робота із зверненнями громадян	37
13. Сімейна політика	39
13.1. Заходи по запобіганню та протидії домашнього насильства	39
13.2. Робота щодо протидії торгівлі людьми	47
13.3. Реалізація заходів сімейної політики та підтримки сім'ї	53
13.4. Робота з багатодітними сім'ями	55

1. Кадрове забезпечення Служби

Робота з питань управління персоналом в Службі здійснюється відповідно до вимог законодавства про державну службу та трудового законодавства, визначених актами і дорученнями Президента України, Закону України «Про державну службу», антикорупційного законодавства, трудового законодавства та нормативно-правових актів України. Відповідальним за ведення питань управління персоналом в Службі у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) визначено головного спеціаліста з питань управління персоналом Надтоку Олену Олександрівну.

В Службі запроваджено річне планування роботи з персоналом.

Станом на 31.12.2021 року штатна чисельність Служби у справах дітей та сім'ї становить 26 осіб. Фактично працюючих – 24 особи.

У квітні проведено конкурси на зайняття посад державної служби, за результатами яких з 20.04.2021 на посаду головного спеціаліста відділу бухгалтерського обліку та звітності призначено Дмитренко Юлію Володимирівну, з 01.06.2021 на посаду завідувача юридичного сектору призначено Бадилевич Тетяну Миколаївну.

За результатами проведеного конкурсу на посаду головного спеціаліста з питань управління персоналом (тимчасово, на час відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку основного працівника) з 01.10.2021 призначено Надтоку Олену Олександрівну.

Протягом 2021 року було звільнено Місюру Тамару Сергіївну, головного спеціаліста юридичного сектору, в порядку переведення для подальшої роботи в апараті виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Протягом 2021 року проведено конкурси на призначення керівників підпорядкованих Службі у справах дітей та сім'ї установ та закладів, за результатами яких призначено:

- директора Центру соціально-психологічної реабілітації дітей Сербук В.К.;
- директора Центру соціально-психологічної реабілітації дітей № 1 Древалю В.Ю.;
- директора Київського міського центру соціальних служб Колобову Я.В.;
- директора Київського міського центру соціальної підтримки дітей та сімей Лимар Т.В.

Вчасно в установленому законодавством порядку за 2021 рік присвоєно чергові ранги державним службовцям та встановлено надбавки за вислугу років.

З метою сприяння фахової підготовки державних службовців, підвищення рівня їх професійної компетенції, базових знань та вмінь, необхідних для ефективного вирішення завдань було організоване підвищення кваліфікації працівників Служби у

справах дітей та сім'ї згідно з індивідуальними програмами підвищення рівня професійної компетенції державних службовців та планом підвищення кваліфікації державних службовців на 2021 рік, якими були передбачені: підвищення кваліфікації за професійними програмами, за програмами тематичних постійно діючих семінарів, програмами тематичних короткострокових семінарів, а також внутрішнє навчання. За 2021 рік підвищено рівень професійної компетенції шести державних службовців, які займають посади категорії «Б» та вісімнадцяти державних службовців посади категорії «В».

Відповідно до статті 44 Закону України "Про державну службу" та Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців затвердженого постановою Кабінету Міністрів України в Службі у справах дітей та сім'ї в період з жовтня по листопад 2021 року проведено оцінювання результатів службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорій "Б" і "В". За результатами проведення оцінювання відсутні негативні оцінки у працівників Служби.

Відповідно до статті 49 Закону України "Про державну службу" державними службовцями Служби у справах дітей та сім'ї, які займають посади державної служби категорій "Б" і "В", за результатами оцінювання службової діяльності у 2021 році разом з головним спеціалістом з питань управління персоналом складені індивідуальні програми підвищення рівня професійної компетентності.

Також, у грудні звітного року в Службі у справах дітей та сім'ї здійснено заходи щодо визначення та погодження завдань і ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності на 2022 рік для усіх державних службовців.

Протягом звітного періоду працівники Служби не притягувалися до дисциплінарної відповідальності.

З метою встановлення чіткого обліку державних службовців, у Службі забезпечується порядок формування та ведення особових справ державних службовців. Заповнення особових справ на нових працівників Служби проводиться згідно з Порядком ведення та зберігання особових справ державних службовців, затвердженим наказом Національного агентства України з питань державної служби від 22 березня 2016 року № 64 (зі змінами).

Трудові книжки оформлені на всіх працівників згідно з Кодексом законів про працю України, куди в обов'язковому порядку занесені записи про прийняття на посаду, прийняття присяги державного службовця та присвоєння відповідного рангу, зі всіма наступними переміщеннями та змінами рангів. Всі відомості про рух трудових книжок фіксуються у книзі обліку трудових книжок працівників Служби. Трудові книжки та особові справи працівників зберігаються у сейфі.

Виконання обов'язків з організації роботи з питань запобігання та виявлення корупції в Службі покладено на головного спеціаліста відділу бухгалтерського обліку та звітності Дмитренко Юлію Володимирівну.

З метою запобігання та виявлення корупції і дотримання актів законодавства про державну службу, всіма працівниками Служби вчасно подані декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування за 2020 рік, та проведений аналіз підсумків декларування. Узагальнена інформація та відповідні пропозиції щодо підсумків декларування за 2020 рік подано до виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). За результатами проведеного аналізу конфлікту інтересів не виявлено.

Серед працівників Служби у справах дітей та сім'ї відсутні особи, які притягалися до відповідальності за корупційні правопорушення.

Протягом звітного періоду керівництво Служби забезпечувало державним службовцям необхідні умови і гарантії щодо їх службової діяльності. Здійснювався антикорупційний контроль щодо кадрової роботи, фінансових питань, внутрішнього трудового розпорядку, законодавства про охорону праці. Забезпечуються вимоги закону України «Про державну службу» та інших нормативно-правових актів про державну службу. Організаційно-розпорядчі документи ведуться згідно із встановленими законодавством нормативами. Протягом року, у визначені вищими інститутами терміни, подавалася відповідна інформація про заходи запобігання та виявлення корупції в Службі. Питання дотримання антикорупційного законодавства перебуває на постійному контролі у керівництва Служби.

2. Проведення профілактичних рейдів

З метою запобігання дитячій безпритульності та бездоглядності, зміцнення правопорядку серед дітей в м. Києві, соціального захисту дітей та підлітків, які залишилися без батьківської опіки та піклування, у місті Києві протягом 2021 року районними Службами у справах дітей та сім'ї спільно з відділами управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції у м. Києві було проведено 240 профілактичних рейдів «Діти вулиці», у ході яких виявлено 56 дітей.

Із загальної чисельності виявлених дітей:

- ✓ дітей дошкільного віку – 34;
  - ✓ дітей віком від 6 до 14 років – 20;
  - ✓ дітей віком від 14 до 18 років – 2;
- з них 22 учнів шкіл і профтехучилищ.

Аналізуючи місця виявлення дітей, слід зазначити, що найбільшу чисельність дітей було вилучено з сім'ї – 40, з вулиці – 15 дітей, 1 дитина була знайдена.

З дітей, який було виявлено під час рейдів 5 повернуто в сім'ю, 24 влаштовано до закладів соціального захисту, 27 влаштовано до закладів системи охорони здоров'я.

Поряд з цим, у ході рейдів постійно проводяться обстеження житлово-побутових умов проживання дітей, які опинились в складних життєвих обставинах. Так, протягом звітного періоду було здійснено 1871 виїзд у такі сім'ї.

Крім того, під час рейдів 614 батьків було попереджено про відповідальність за невиконання батьками своїх обов'язків, виявлено 4 порушення правил торгівлі спиртними напоями та тютюновими виробами, попереджено 4 посадові особи та ініційовано 4 притягнення до відповідальності посадових осіб.

Ініційовано 154 притягнення до відповідальності батьків за неналежне виконання своїх батьківських обов'язків.

Інформація про результати проведення профілактичних рейдів

Рік	Проведено рейдів	Загальна чисельність виявлених дітей	З них					За підсумками рейдів, кількість дітей			
			вилучено з вулиці, безпритульних та бездоглядних дітей	вилучено з сім'ї	вилучено з комп'ютерних клубів, розважальних залив	знайдено або підкинуто	Вживали наркотики або токсичні речовини	повернено в сім'ю	повернено до навчальних закладів	влаштовано до ЦСПР	влаштовано до лікарняних закладів
2010	277	131	55	28	37	11	-	33	24	46	28
2011	296	104	51	10	29	6	-	43	1	37	15
2012	396	98	52	23	10	1	-	26	18	12	30
2013	300	88	36	19	33	-	2	44	11	13	20
2014	314	65	28	20	16	1	0	26	2	15	22
2015	280	54	21	15	14	-	1	20	5	16	13
2016	238	47	25	17	5	-	-	7	5	16	19
2017	285	78	32	36	2	6	0	10	0	24	44
2018	303	104	47	55	0	2	0	4	0	32	68
2019	271	55	23	32	0	0	0	2	3	21	29
2020	248	53	24	21	0	1	0	14	0	15	17
2021	240	56	15	40	0	1	0	5	0	24	27

3. Соціальний захист дітей, які потребують уваги з боку державних органів

3.1. Реабілітаційна робота в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей

Метою функціонування Центрів соціально-психологічної реабілітації дітей (далі-Центри) Служби у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) є надання комплексу соціально-психологічних, педагогічних, медичних, правових на інших видів допомоги дітям, які опинились в складних життєвих обставинах, та потребують проходження соціально-психологічної реабілітації. У підпорядкуванні Служби у справах дітей та сім'ї працює 2 таких заклади: по проспекту Маяковського, 28-В та по вул.Полярній, 7-а.

Так, протягом 2021 року у Центрах перебували 152 дітей, прийнято протягом року 107 дітей, вибули – 83 дітей.

Причини перебування дітей, які поступили до Центру протягом року:

- ✓ Складні життєві обставини – 121;
- ✓ Залишилися поза сімейним оточенням – 17;
- ✓ Переведені з інших закладів соціального захисту дітей – 5;
- ✓ В наслідок жорстокого поводження з ними – 9;
- ✓ Звернулися особисто – 1 дитина.

Із загальної чисельності вихованців, які перебували у Центрі, за категоріями:

- ✓ дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 38;
- ✓ дітей, батьки яких ухиляються від виконання батьківських – 103;
- ✓ дітей з повних сімей – 33;
- ✓ дітей з неповних сімей – 81.

Із дітей, які проходили комплексну реабілітацію, 33 дітей вибуло в біологічну сім'ю, 6 дітей влаштовано під опіку, 15 дітей влаштовані до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, 2 дітей усиновлено, 14 дітей влаштовано до навчальних закладів різних рівнів акредитації, 3 дітей вибули з Центру, не пройшовши повний курс реабілітації, 10 вихованців самовільно залишали Центр.

Служба у справах дітей та сім'ї активно співпрацює та здійснює контроль за умовами утримання та виховання дітей закладах соціального захисту, створених недержавними організаціями, їх на території столиці функціонує 4 - БФ Фонд «Асперн», ВГБФ «Батьківська турбота», «Місто щасливих дітей», Центр захисту дітей «Наші діти» структурного осередку Німецько-польсько-українського товариства в Україні.

3.2. Робота Київських міських центрів

Робота Київського міського Правобережного та Лівобережного центрів для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді

Основним завданням Центрсд є створення умов для соціальної адаптації ВІЛ-інфікованих дітей та молоді. Крім того, центри надають психологічні, інформаційні соціально-педагогічні, соціально-медичні послуги, надають батькам методичні поради, організовують роботу груп взаємодопомоги для ВІЛ-інфікованої молоді, а також їх батьків. Центри здійснюють заходи змістовного дозвілля.

Протягом 2021 року Правобережним центром для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді надано соціальні послуги 2407 особам.

Київським міським Лівобережним центром для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді протягом звітного періоду надано соціальні послуги 805 особам.

3.3. Робота міського центру дитини

Метою діяльності Міського центру дитини є реалізація державної політики у сфері розвитку сімейних форм виховання (усиновлення, опіка/піклування, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, патронатна сім'я) для забезпечення умов реалізації конституційного права кожної дитини на проживання в сім'ї.

Робота Центру організовується за наступними напрямками: оцінка потреб дитини та її соціального оточення та розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом 2021 року за напрямками роботи Центру спеціалістами було надано **4005** послуг для 1776 осіб.

1. За напрямом «**Оцінка потреб дитини та її соціального оточення**» фахівцями Центру було проведено роботу з **1143** клієнтами, з яких здійснено соціально-психологічне обстеження **176** дітей.

Клієнтам було надано **2602** послуги з них:

- психологічна діагностика – 339;
- психологічні консультації – 947;
- інформаційні консультації – 1316.

Метою соціально-психологічного обстеження є вивчення потреб дітей та їх соціального оточення, які перебувають у складних життєвих обставинах, та визначення необхідного виду соціально-психологічної допомоги.

Соціально-психологічне обстеження включало наступну проблематику:

- позбавлення батьківських прав батька/матері – 41;
- визначення місця проживання дитини – 68;
- встановлення графіку зустрічей з дитиною – 15;
- усунення перешкод у вихованні дитини – 14;
- участь батька/матері або інших членів родини у вихованні дитини – 54;
- зміна прізвища дитини – 2;
- виявлення ознак жорстокого поводження чи насилля над дитиною:
  - фізичне насилля – 1;
  - сексуальне насилля – 0;
  - психологічне насилля – 1;
  - економічне насилля – 0;
- оцінка особистісного розвитку дитини:
  - пізнавальна діяльність – 2;
  - поведінкові порушення – 1;
  - психічні розлади – 0.

Кількість дітей, з якими працювали спеціалісти Міського центру дитини за напрямом «Оцінка потреб дитини та її соціального оточення» по районах:

Кількість дітей, з якими працювали спеціалісти МЦД по районах		ССД	Само- звер- нення
Район	Загальна кількість дітей		
Голосіївський р-н	2	2	-
Дарницький р-н	18	11	7
Деснянський р-н	22	22	-
Дніпровський р-н	5	2	3
Оболонський р-н	5	2	3
Печерський р-н	15	12	3
Подільський р-н	21	21	-
Святошинський р-н	19	14	5
Солом'янський р-н	43	36	7
Шевченківський р-н	26	22	4
Регіони	-	-	-
Разом:	176	144	32

Розподіл дітей за віком і статтю, з якими була проведена робота за даним напрямом:

Вік дітей	Хлопч.	Дівч.	Разом:
- від 0 до 3 років	3	7	10
- від 4 до 7 років	33	30	63
- від 8 до 11 років	39	37	76
- від 12 до 18 років	11	16	27
Разом:	86	90	176

За звітний період було надано **104 клієнтам 345 послуг** сімейної медіації з питань врегулюванні спорів між батьками щодо дітей. Робота проводилась з сім'ями, які вже розлучені чи знаходяться у процесі розлучення та мають спірні питання щодо місця проживання дітей, графіку зустрічей одного з батьків з дитиною тощо.

2. За напрямом «Розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» було проведено роботу з **529** клієнтами, з них 96 дітей:

- за консультацією з різних питань щодо сімейних форм виховання звернулось **332 особи**;
- оцінка потреб, фото-, відео зйомка дітей, які потребують влаштування в сімейні форми виховання проводилась з **51 дитиною**;
- психологічна підтримка батьків та дітей залучених у сімейні форми виховання була надана **146 особам**, з них 45 дітей.

За даний період громадяни, які мають обмеження щодо виховання дитини-сироти (вік, стать, нереальні очікування, наявність проблем особистісного характеру) не звертались.

Впродовж 2021 р. не звертались особи, які за власним бажанням відмовились від виховання дитини-сироти.

Також за потребою прийомних батьків спеціалістами Центру проводяться зустрічі групи їх взаємопідтримки.

За напрямом «Розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» було надано **1058 послуг**, з них:

- психологічна діагностика – 53;
- інформаційні консультації – 743;
- психологічні консультації – 203;
- взаємодобір дитини та сім'ї – 8;

- оцінка потреб, фото-, відео зйомка дітей, які потребують влаштування в сімейні форми виховання – 51.

З метою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спеціалістами Центру здійснювалась оцінка їх потреб (вивчення соціальної історії дитини, стану психічного та фізичного здоров'я; фото- та відеозйомка) для подальшого процесу взаємодобору дітей та майбутніх батьків (див. табл. 2; 3):

Таблиця 2

Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання

№ п/п	Установи, з якими відбувається взаємодія в рамках влаштування дітей у сімейні форми виховання	Кількість дітей, які влаштовані у сімейні форми виховання
1.	Київський міський будинок дитини ім. М.М. Гоголя	-
2.	Київський міський будинок дитини "Берізка"	-
3.	Дарницький дитячий будинок-інтернат	-
5.	Центр допомоги дітям "Місто щасливих дітей"	-
6.	Центр соціально-психологічної реабілітації "Ковчег"	-
7.	Центр соціально-психологічної реабілітації ССД ВО КМДА	-
8.	ЦСПР №1 Служби у справах дітей КМДА	-
9.	Центр соціально-психологічної реабілітації БО «Асперн»	-
10.	ДБСТ, ПС, патронат	1
11.	Центр захисту дітей «Наші діти»	-
12.	З інших міст	2
13.	Інші	1
Разом:		4

Таблиця 3

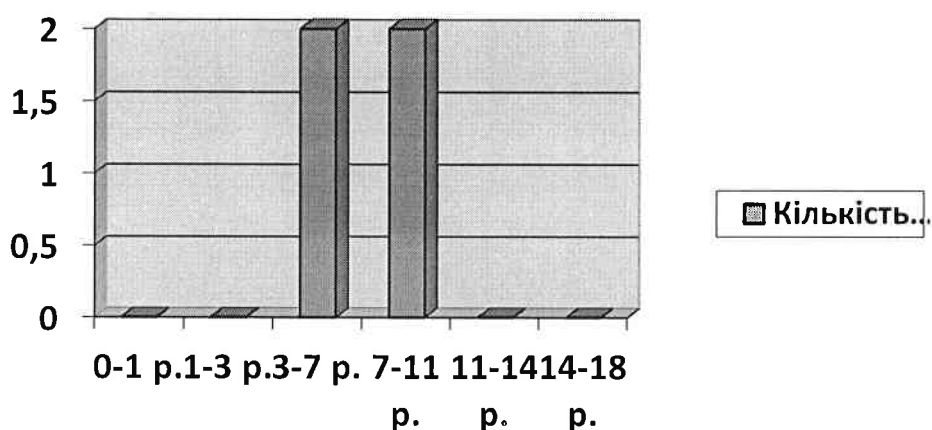
Оцінка потреб, фото-, відеозйомка дітей, які перебувають у соціальних закладах і потребують влаштування у сімейні форми виховання

№ п/п	Установи, з якими відбувається взаємодія в рамках влаштування дітей у сімейні форми виховання	Кількість дітей
1.	Київський міський будинок дитини ім. М.М. Гоголя	5
2.	Київський міський будинок дитини "Берізка"	7
4.	Дарницький дитячий будинок-інтернат	-
5.	Центр допомоги дітям "Місто щасливих дітей"	7
6.	Центр соціально-психологічної реабілітації "Ковчег"	-
7.	Центр соціально-психологічної реабілітації ССД ВО КМДА	-
8.	ЦСПР №1 Служби у справах дітей КМДА	7

9.	Центр соціально-психологічної реабілітації БО «Асперн»	-
10.	ДБСТ, ПС, патронат	3
11.	Центр захисту дітей «Наші діти»	16
12.	З інших міст	4
13.	Інші	2
Разом:		51

Віковий розподіл дітей, влаштованих до сімейних форм виховання:

	Усиновлення:	Опіка/піклування:	ДБСТ	Прийомна сім'я	Патронатне виховання	Разом
- від 0 до 1 р						
- від 1 до 3 р						
- від 3 до 7р	2					2
- від 7 до 11р	2					2
- від 11 до 14р						
- від 14 до 18р						
Разом:	4					4

Разом з тим, фахівцями Центру здійснюється інформаційно-методична та навчально-організаційна діяльність.

В рамках інформаційно-методичної діяльності проведена наступна робота:

- Систематично поповнюється інформаційна база дітей, які мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, зокрема, соціальна історія дитини, стан її психічного та фізичного здоров'я; фото- та відеозйомка.
- Розповсюджуються інформаційні буклети для громадян, які бажають прийняти на виховання у свою сім'ю дитину-сироту;
- Інформація про діяльність Міського центру дитини розміщена в електронній мережі Internet. Зокрема, Міський центр дитини має свій сайт за електронною

адресою <http://mcd.org.ua/> та сторінку в міжнародній соціальній мережі за адресою <https://www.facebook.com/Городской-центр-ребенка/195243967266173>.

У 2021 р. Центром було організовано наступні навчально-організаційні заходи:

1. Продовжується співпраця Міського центру дитини з районними ССД та ЦСССДМ щодо роботи із дітьми та родинами, які потребують соціально-психологічної підтримки.
2. Продовжується співпраця з благодійними та громадськими організаціями з метою реалізації спільних завдань щодо захисту прав дітей: «Наші діти», «Місто щасливих дітей», «Ковчег», Альянс «Україна без сиріт».
3. Проводяться інтервізійні зустрічі волонтерів-сімейних медіаторів (зустріч спеціалістів для допомоги один одному та обміну досвідом з метою підвищення своєї майстерності).
4. Продовжується робота волонтерського проекту щодо надання послуги сімейної медіації для населення міста Києва. Роботу адаптовано до умов карантинних обмежень. У більшості випадків наразі послуга надається дистанційно.
5. В умовах карантинних обмежень співробітники активно підвищують кваліфікацію шляхом участі у профільних онлайн-тренінгах та вебінарах.
6. Для удосконалення роботи з дітьми Міським центром дитини придбано відповідну методичну літературу, а також діагностичний матеріал для дітей.
7. В умовах карантинних обмежень роботу Міського центру дитини було адаптовано для зручної та ефективної взаємодії з клієнтами. Зокрема, налагоджено дистанційну роботу щодо забезпечення документообігу, розроблено механізм дистанційного консультування дорослих осіб.
8. Спеціалістами Міського центру дитини дистанційно проводиться групова та індивідуальна робота щодо супроводу сімей, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування.

4. Профілактична робота Служби з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах

Значна частина сімей мешканців столиці продовжує потребувати соціально-психологічної допомоги через проблеми, які виникають між членами сім'ї, або між сім'єю та її зовнішнім оточенням. Сучасний стан сім'ї в Україні можна охарактеризувати як кризовий. Відбувається девальвація змісту сімейного життя, його орієнтування на виховання дітей. Батьки, не володіючи у достатній мірі знаннями про

вікові і індивідуальні особливості дитини та її розвитку, нерідко здійснюють виховання інтуїтивно.

Протягом 2021 року на обліку в районних Службах у справах дітей та сім'ї перебували 1884 дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, з них через наступні причини:

- ✓ батьки або особи, що їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків – 548 дітей,
- ✓ зазнали насильства в сім'ї – 1310 дітей, в тому числі, постраждали від воєнних дій,
- ✓ систематично самовільно залишають місце постійного проживання – 6 дітей,
- ✓ діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, - переселенці із зони АТО – 17;
- ✓ постраждали від найгірших форм праці - 1.

З метою покращення ситуації у сім'ї, відновлення її виховних функцій, за звітний період Службами у справах дітей та сім'ї здійснено 2389 виїздів у сім'ї дітей, які опинились у складних життєвих обставинах. За результатами вивчення ситуацій, які склалися у цих сім'ях, до Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді направлено 319 клопотань про необхідність організації соціального супроводу.

У разі, коли батьки свідомо ухиляються від виконання своїх батьківських обов'язків, Службами у справах дітей та сім'ї перед органами внутрішніх справ порушується клопотання про притягнення цих батьків до адміністративної відповідальності (ст.184 КпАП).

Так, за звітний період до органів внутрішніх справ Службами у справах дітей та сім'ї було направлено 223 таких клопотання, 107 з них задоволено. У випадках, коли дії батьків відносно дитини носять небезпечний характер, Служби у справах дітей та сім'ї порушують перед правоохоронними органами клопотання про притягнення батьків до кримінальної відповідальності за злочин, передбачений ст.166 Кримінального кодексу України. За 2021 рік було порушено 5 таких клопотань, 2 з них задоволено.

За 2021 рік до судів було подано 79 позовів про позбавлення батьків батьківських прав та 15 про відібрання дітей у батьків без позбавлення їх батьківських прав. Задоволено позовів про позбавлення батьківських прав – 48 та 3 позови про відібрання без позбавлення.

Із загальної чисельності дітей, які внаслідок винесення судових рішень стали позбавленими батьківського піклування:

- ✓ влаштовані в постійну форму влаштування (усиновлення, опіка, піклування, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу) – 45 дітей,
- ✓ перебувають у Центрах соціальної реабілітації дітей – 21,
- ✓ влаштовані в недержавний заклад 4 дітей.

Протягом звітнього періоду Службами у справах дітей та сім'ї було виявлено та взято на облік 546 дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, знято з даного обліку 382 дітей з наступних причин:

- ✓ покращення ситуації в сім'ї – 124 дитини,
- ✓ через позбавлення батьків батьківських прав, відібрання – 114 дітей,
- ✓ переїзд сім'ї на інше місце проживання – 25 дітей,
- ✓ досягнення дітьми повноліття – 97 дітей,
- ✓ смерть батьків – 11 дітей,
- ✓ взяття батьків під варту – 2,
- ✓ з інших причин – 9 дітей.

5. Профілактична робота з дітьми

5.1 Діти, які перебувають у конфлікті із законом

Служби у справах дітей та сім'ї є одним з важливих суб'єктів, які відповідають за формування та реалізацію політики у сфері захисту дитинства. Одним з завдань, покладених на Служби, є робота з профілактики правопорушень у дитячому середовищі, що, зокрема, передбачено законом України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей».

Враховуючи складність і багатогранність дитячої злочинності, для запровадження дієвого механізму профілактики цього явища на рівні територіальної громади необхідний чіткий механізм співпраці дотичних суб'єктів на різних рівнях профілактики. Враховуючи функціональні обов'язки, які покладені у відповідності до законодавства на працівників служб у справах дітей та сім'ї в частині профілактики дитячої злочинності, на сьогоднішній день працівники міської та районних в місті Києві служб у справах дітей та сім'ї в більшій мірі працюють в межах своєї компетенції на вторинному та третинному рівнях, тобто з дітьми, які перебувають на обліку у органах пробації, а також на профілактичному обліку районних у м. Києві відділів ювенальної превенції.

Протягом 2021 року Службами у справах дітей та сім'ї з категорією дітей, які перебувають у конфлікті з законом, проведено наступні заходи:

- ✓ профілактично-інформаційні бесіди з дітьми – 126;
- ✓ бесіди профілактичного змісту з батьками – 124;

Протягом звітнього періоду представниками Служб у справах дітей та сім'ї взято участь у судових засіданнях по розгляду кримінальних справ щодо неповнолітніх 414 разів.

5.2 Контроль за дотриманням законодавства про працю неповнолітніх

Протягом 2021 року Службами у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій не було проведено перевірки підприємств/організацій з питань дотриманням законодавства про працю дітей. Перевірок умов праці дітей здійснено не було.

Враховуючи відсутність чіткої правової визначеності компетенції Служби в частині здійснення перевірок підприємств щодо праці дітей, що часто у практичній роботі призводить до того, що представників Служби просто не допускають на перевірку, посилаючись на те, що Служба у справах дітей та сім'ї не входить згідно законодавства України до структур та відомств, які мають право здійснювати відповідні перевірки. Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) доведено цю інформацію до профільного Департаменту Мінсоцполітики, для розгляду даного питання на національному рівні компетентних суб'єктів. Проте, питання досі залишається не врегульованим.

5.3 Профілактична робота з попередження шкідливих звичок серед дітей

Значна увага в роботі Служб у справах дітей та сім'ї приділяється профілактиці правопорушень, шкідливих звичок в підлітковому середовищі, а також питанню правової освіти серед дітей.

Так, за звітний період, з метою профілактики правопорушень, шкідливих звичок серед дітей та правової освіти з ними, проведено 1933 заходи.

Ефективність навчання дітей, отримання ними стійких знань та навичок у будь-якій сфері суспільних відносин є значно вищою, при використанні інтерактивного навчання, тренінгів. Тому на сьогоднішній день завдання Служби провести навчання спеціалістів по засвоєнню цих форм та методів роботи з подальшою імплементацією здобутих знань по роботі з дітьми в рамках правової просвіти. Також актуальною є ситуація щодо залучення службами до проведення цих заходів фахівців неурядового сектору.

5.4 Правова робота серед дітей

Питання правової освіти дітей, є одним з важливих напрямків роботи Служб у справах дітей та сім'ї. Для формування цілісної системи захисту прав дітей, важливим компонентом є обізнаність самих дітей, зокрема, з нормами Конвенції ООН про права дитини, інших документів, що покликані захищати права дітей.

Дитинство – стадія життєвого циклу людини, на який продовжується становлення організму, розвиток його найбільш важливих функцій, найбільш активно здійснюється соціалізація індивіда, яка включає засвоєння певної системи знань, норм і цінностей, оволодіння соціальною роллю, що дозволяє дитині формуватись та функціонувати як повноцінний член суспільства, цілісна особистість.

Однією з площадок на рівні територіальної громади, де реалізуються заходи правової освіти дітей, є клуби за місцем проживання. В цих закладах проводяться заходи з профілактики правопорушень та правової освіти дітей, які в більшій мірі охоплюють дітей уразливих категорій. Так, за звітний період, з метою профілактики правопорушень проведено 3078 заходів, з правової освіти - 1035.

5.5 Робота підліткових клубів за місцем проживання

Клуби за місцем проживання є дуже важливим осередком на рівні громади, який дає можливість доступної, соціально-корисної зайнятості дітей. Служби у справах дітей та сім'ї перебувають у тісній взаємодії з адміністрацією цих закладів, відбувається постійний обмін інформацією, спільні навчання, залучення дітей уразливих категорій до участі в гуртковій роботі, тощо. Виховна робота в підліткових клубах за місцем проживання спрямована на формування вмінь та навичок за інтересами, забезпечення потреб дітей у творчій самореалізації та інтелектуальному, духовному і фізичному розвитку, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створення умов для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я дітей.

Станом на 01.02.2022 у місті Києві функціонує 274 клуби за місцем проживання, які охопили різними заходами 782541 дитина, з них: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 278, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах – 59.

6. Оздоровлення дітей

01.06.2021 року 11 дітей, які перебувають на повному державному утриманні (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування) направлені на оздоровлення до Позаміського закладу оздоровлення та відпочинку «Крилатий» ТОВ «Коматекс» (Скадовський район, с.Красне). Їх оздоровлення тривало 90 днів (з 01.06.2021 по 29.08.2021).

Протягом червня-вересня 2021 року 203 дітей, які перебувають на обліку в Службах у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій направлені на відпочинок та оздоровлення до Культурно-оздоровчого центру «Пролісок» (08711, Київська область, Обухівський р-н, смт Козин, вул.Солов'яненко,

369). З 203 дітей: 94 дітей-сиріт або позбавлених батьківського піклування, 98 дітей, які потрапили у складні життєві обставини.

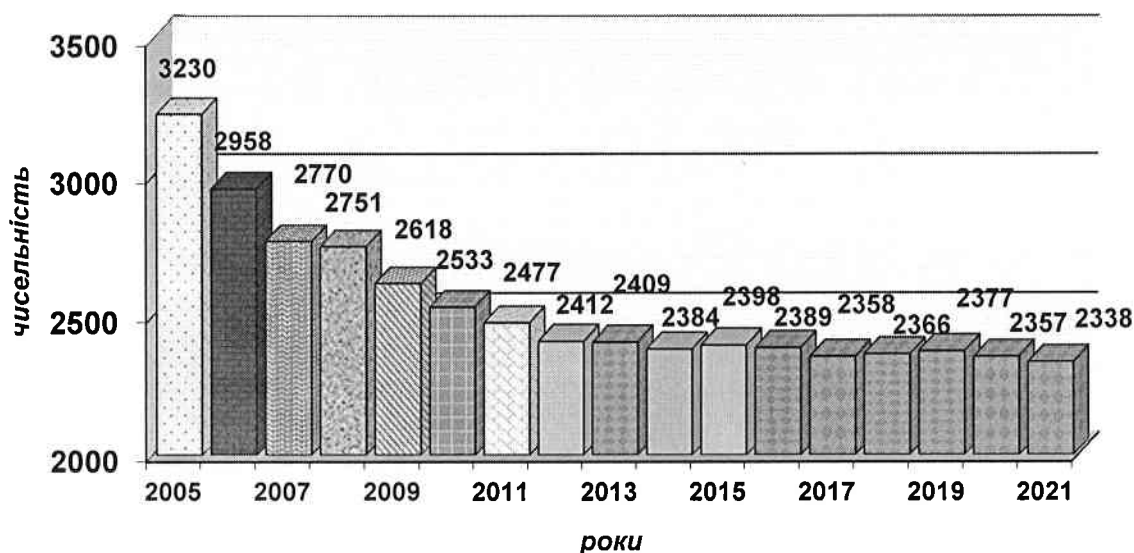
Усього на проведення оздоровлення та відпочинку дітей було витрачено 2 725,6 тис.грн.

7. Забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Виявлення та облік дітей

На кінець 2021 року на первинному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї перебувало 2338 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З них 1029 дітей (43,6%) мають статус сироти, а 1309 – позбавлені батьківського піклування.

Чисельність дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, які перебували на первинному обліку в районних службах у справах дітей м. Києва

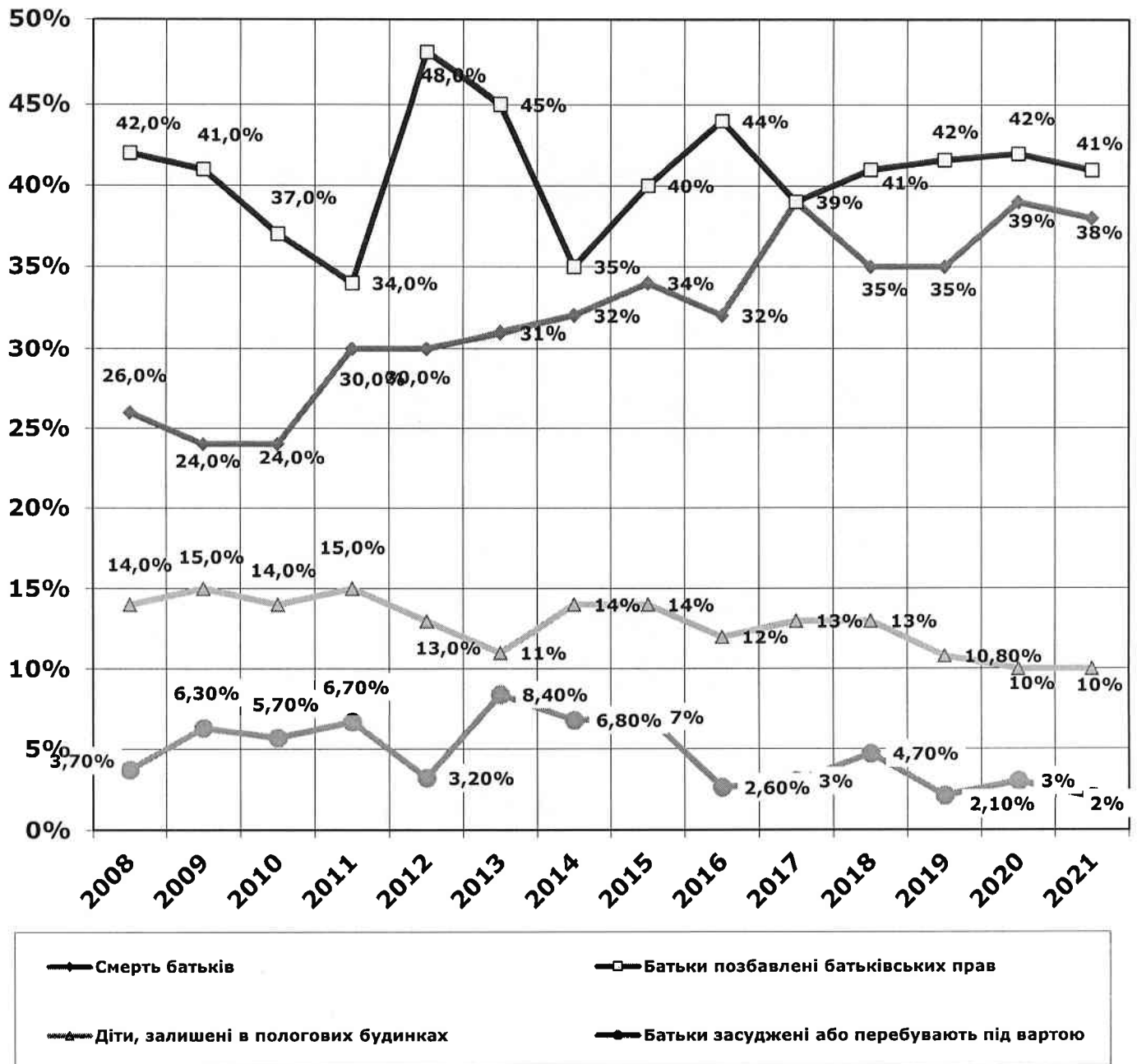
У 2021 році виявлено та поставлено на первинний облік 382 дитини. Це на 30 більше, ніж за попередній рік (2018 – 379, 2019 рік – 382, 2020 - 352).

Найбільше дітей взято на облік у Дніпровському (66 дітей) та Деснянському районах (60 дітей).

Однією з основних причин соціального посиротіння дітей залишається позбавлення батьків батьківських прав.

Основні причини постановки дітей на первинний облік

У 2021 році 40 дітей взяті на первинний облік та отримали статус, позбавлених батьківського піклування, у зв'язку з відмовою батьків забрати з пологового будинку (2018 – 50, 2019 – 40, 2020 – 34). Районними службами вжито всіх заходів для того, щоб ці діти якомога раніше були передані на виховання в сім'ї громадян. Так, на кінець звітного року 12 дітей усиновлено, 13 дітей передано під опіку. В будинках дитина на кінець року перебувало 15 дітей, з яких відносно 5 дітей вже розглядаються питання влаштування в сімейні форми. Ще 8 дітей мають складні захворювання та важкі вроджені вади розвитку, вони проходять медичне обстеження та відповідне лікування.

Надання статусу

У 2021 році в м. Києві набули статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування 381 дитина (2018 рік – 378, 2017 рік – 340, 2021 – 343). Ще 21 дитина на кінець звітнього року потребувала встановлення правового статусу. З них відносно:

- 6 дітей - підготовлено проекти розпоряджень про надання статусу;
- 15 дітей - справи про позбавлення батьків батьківських прав готувалися або ж перебували на розгляді в судах;

45% дітей, які з різних причин набули статусу, проживали та виховувалися в сім'ях одиноких матерів (2020 – 48%).

У 2021 році районними службами у справах дітей та сім'ї продовжено роботу по наповненню Державного електронного реєстру дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На кожну дитину, яка у 2021 році поставлена на первинний облік, створено електронну обліково-статистичну картку, до якої внесено необхідну інформацію. В разі необхідності районними спеціалістами вносяться зміни та доповнення до обліково-статистичних карток дітей даної категорії. Протягом звітнього року ССДС КМДА постійно проводився моніторинг бази ЄІАС «Діти», результати моніторингу та методичні рекомендації щодо ведення електронного обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, направлялися в районні служби. Дане питання обговорювалося на нарадах з начальниками та відповідальними спеціалістами районних служб у справах дітей та сім'ї.

Усиновлення

Облік дітей, які можуть бути усиновлені, осіб, які бажають усиновити дитину, та здійснення нагляду за дотриманням прав дітей після усиновлення в службі у справах дітей та сім'ї ведеться відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 № 905 "Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей".

На місцевому обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї міста Києва на кінець звітнього року перебуває 394 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які мають правові підстави для усиновлення. Це становить 17% від загальної чисельності дітей, які перебувають на первинному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї.

З них 195 дітей мають братів та сестер, 61 – діти з інвалідністю. З 394 дітей, які можуть бути усиновлені, 277 дітей (70%) на даний час влаштовані до сімейних форм виховання.

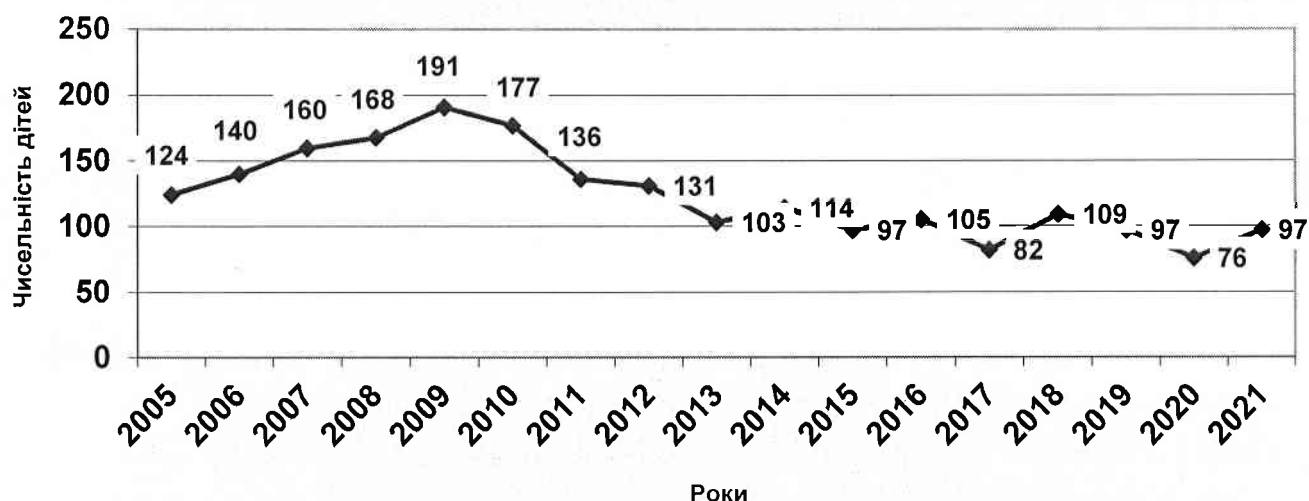
У 2021 році для взяття на регіональний облік районними службами передано 121 анкету дітей, які можуть бути усиновлені (у 2020 – 136 анкет).

Протягом звітнього року судами прийнято 2 рішення щодо скасування усиновлення відносно 4 дітей та 1 рішення про позбавлення усиновлювачів батьківських прав відносно 1 дитини.

Станом на 31.12.2021 року 82 подружніх пар та одиноких осіб продовжували перебувати на обліку в службах у справах дітей та сім'ї. 96% кандидатів в усиновлювачі виявляють бажання усиновити дітей віком від народження до 10 років. Служби разом з Міським центром дитини проводили відповідну роботу з кандидатами щодо взаємодобору дітей.

Міською та районними службами постійно вживаються заходи щодо активізації національного усиновлення. З числа дітей, які перебували на місцевому обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї м. Києва, у 2021 році усиновлено 97 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З них: 81 – громадянами України, 16 – іноземними громадянами.

Усиновлення дітей, які перебували на місцевому обліку

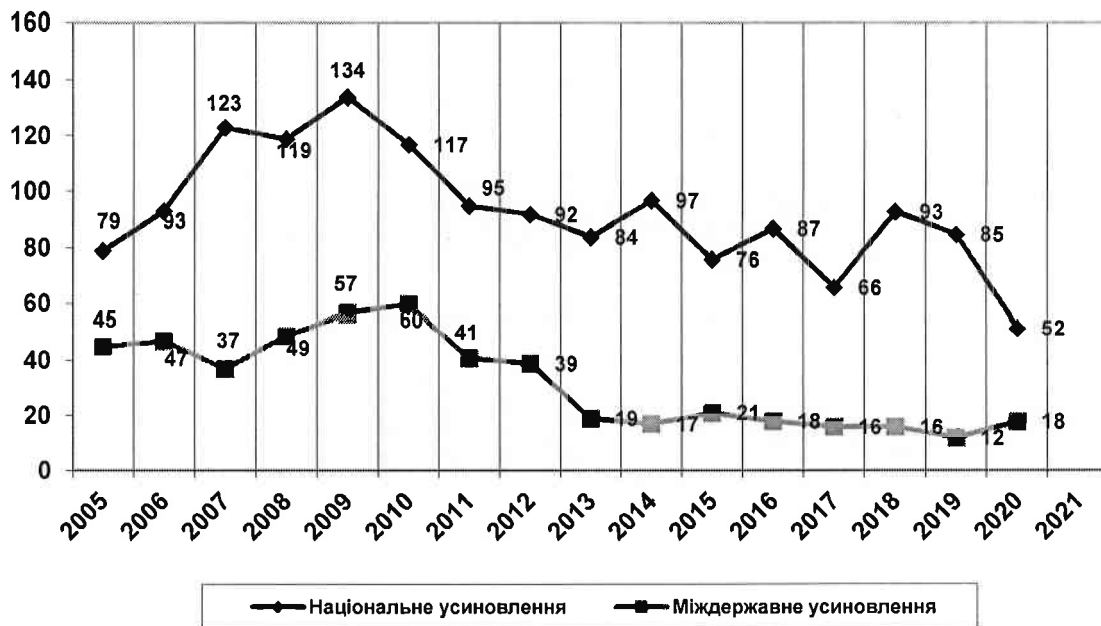
Слід відмітити, що в м. Києві національне усиновлення значно переважає міждержавне.

2019 рік – національне – 88%, міждержавне – 12%

2020 рік – національне – 76%, міждержавне – 24%

2021 рік – національне – 84%, міждержавне – 16%

Усиновлення дітей, які перебували на місцевому обліку (в розрізі національного та міждержавного)

За рішеннями районних судів міста Києва усиновлено 83 дітей, з них громадянами України – 75, іноземними громадянами – 8.

В розрізі віку за рішеннями районних судів м. Києва усиновлено :

- національне усиновлення – від 0 до 6 років – 61 дитина;
від 6 до 18 років – 14 дітей;
- іноземне усиновлення – від 0 до 6 років – 1 дитина;
від 6 до 18 років – 7 дітей.

У 2021 році українськими громадянами усиновлено 5 пар рідних між собою дітей; іноземними громадянами 2 пари рідних між собою дітей.

Впродовж року за рішеннями районних судів міста Києва усиновлено 4 дітей з інвалідністю, 1 – громадянами України та 3 – іноземними громадянами. З числа дітей, які усиновлені іноземними громадянами, 2 – з ВІЛ/СНІД.

На кінець року на обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї перебуває 1575 усиновлених дітей (у 2020 році – 1591). Відповідно до вимог законодавства спеціалістами здійснювався нагляд за умовами їх проживання та виховання. Так, у 2021 році відповідно до складених графіків спеціалісти служб відвідали 788 родин. Фактів порушення прав дітей не виявлено. Відносно 259 дітей усиновлювачами оформлено соціальну допомогу при усиновленні.

У 2021 році було скасовано усиновлення відносно 4 дітей, які були усиновлені громадянами України, та відносно 1 дитини усиновлювачів було позбавлено батьківських прав.

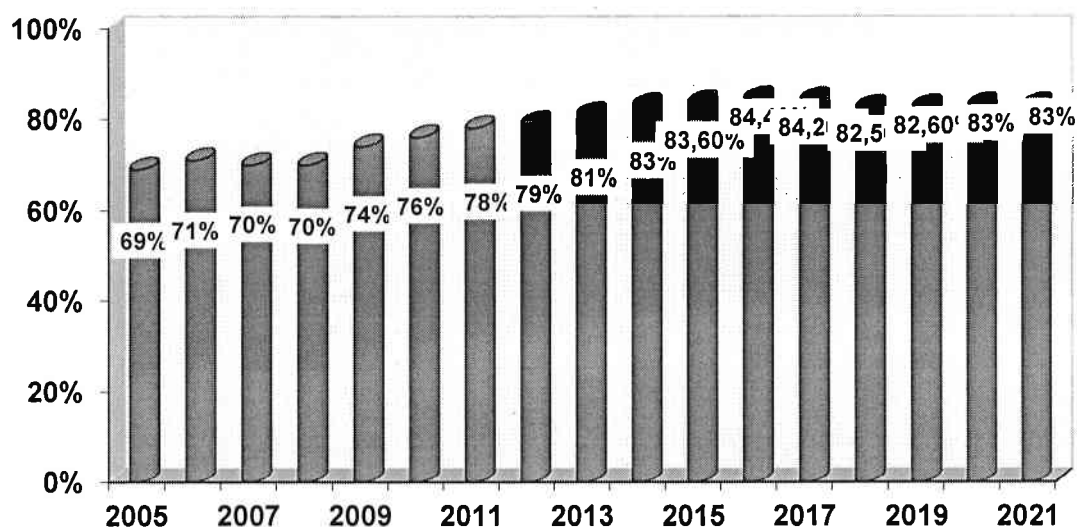
Опіка, піклування

В сім'ях опікунів/піклувальників на кінець 2021 року виховувалося 1944 дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (2018 – 1953, 2019 – 1963, 2020 - 1961). Діти, які перебувають під опікою/піклуванням становлять 83% від загальної чисельності дітей, які перебувають на первинному обліку.

Протягом звітного року органами опіки та піклування прийнято 307 рішень щодо встановлення опіки чи піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (у 2020 році - 278). З числа дітей, які перебували під опікою, протягом року 40 дітей було усиновлено (у 2020 – 28), ще 8 дітей, які виховувалися в сім'ях опікунів, повернуті на виховання батькам (у 2020 році – 17).

Переважна більшість дітей перебуває під опікою чи піклуванням у сім'ях родичів. Так, з 1608 опікунів/піклувальників – 1545 осіб (96%) перебувають з підопічними в родинних стосунках.

Відсоток дітей, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників

Районними службами у справах дітей та сім'ї здійснюється контроль щодо виконання опікунами/ піклувальниками їх обов'язків. Дані питання виносилися на розгляд комісій з питань захисту прав дитини. За звітний період звільнень опікунів/піклувальників за неналежне виконання своїх обов'язків не було.

З врахуванням дітей, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, на кінець звітного року в сімейних формах виховання перебувало 2189 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Це становить 93,6% від загальної чисельності дітей, які перебувають на первинному обліку в місті Києві. В порівнянні з 2020 роком даний показник збільшився на 0,6%.

Влаштування до сімейних форм виховання в розрізі районів:

райони	Всього дітей на обліку	З них в сімейних формах	% в сімейних формах виховання
Голосіївський	179	171	96
Дарницький	306	292	95
Деснянський	331	305	92
Дніпровський	417	378	91
Оболонський	235	224	95
Печерський	72	61	85
Подільський	173	162	94
Святошинський	252	241	96
Солом'янський	208	201	97
Шевченківський	165	154	93
м. Київ	2338	2189	93,60%

У 2021 році продовжив своє функціонування приватний заклад соціального захисту «Малий груповий будинок «Хеппі хоум». У закладі в умовах максимально наближених до сімейних проживає та виховується 6 дітей з інвалідністю. До цього всі вони перебували в інституційному закладі, а саме у будинку дитини.

Поза сімейними формами виховання на кінець звітної року перебувало 147 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З них:

- 38 - навчаються в ПТУ, коледжах, ВУЗах (діти старше 16 років);
- 18 - перебувають в будинках інвалідів (Мінсоцполітики) (усі діти з інвалідністю);
- 8 - перебувають в закладах освіти (МОН)
- 40 - перебувають в будинках дитини (МОЗ) (з них 12 дітей з інвалідністю)
- 5 – малий груповий будинок (усі діти з інвалідністю);
- 2 - перебуває у розшуку;
- 1 – в СІЗО;
- 35 - влаштовано до тимчасових форм. З них 5 дітей перебувають в сім'ях родичів та знайомих і на даний час триває процес підготовки документів для встановлення опіки/піклування. Ще 30 дітей влаштовано до центрів соціально-психологічної реабілітації.

З числа дітей, які потребували влаштування в сімейні форми виховання, районами постійно проводиться робота щодо пошуку потенційних кандидатів та робота з

кандидатами в сімейні форми виховання, які вже перебувають на обліку. Так, на кінець року зі 147 дітей відносно:

- 5 дітей в судах розглядалися справи про встановлення батьківства;
- 5 дітей розглядалися питання щодо влаштування в ДБСТ;
- 6 дітей в судах розглядалися заяви про усиновлення;
- 5 дітей родичі готували документи для встановлення опіки/піклування;
- 10 дітей відбувалося встановлення контакту з потенційними кандидатами в сімейні форми виховання.

Таким чином, 31 дитина була в процесі вирішення питання влаштування в сімейні форми виховання. Ще 35 дітей з тяжкими формами інвалідності.

Прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу

Функціонування прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу регулюються Положенням про прийомну сім'ю, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 565 та Положенням про дитячий будинок сімейного типу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 року № 564.

Однією з умов прийняття рішення про створення прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу є підготовка прийомних батьків, батьків-вихователів через проходження тренінгових занять. Основним завданням такої підготовки, яку здійснює Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, є активізація досвіду, набуття навичок у вихованні дітей, якими мають володіти потенційні прийомні батьки та батьки-вихователі.

За звітний період Київським міським центром соціальних служб проведено 19 курсів навчання для 232 осіб, з них:

- 10 курсів для 30 осіб та 49 сімей кандидатів в усиновителів;
- 9 курсів для 58 осіб та 21 сім'ї кандидатів в опікуни, прийомні батьки та батьки-вихователі, з них: 54 особи та 16 сімей в опікуни, та 3 сім'ї в ДБСТ, 2 в ПС, 4 фахівці із соціальної роботи.

Протягом звітного періоду проведено 83 тренінги з підвищення виховного потенціалу для прийомних батьків та батьків-вихователів, опікунів, усиновителів якими охоплено 122 особи (56 батьки-вихователі, прийомні батьки).

З лютого 2021 року щочетверга проводяться он-лайн заняття ресурсних груп. Учасниками груп є прийомні батьки та батьки-вихователі, а також усиновителі та опікуни, було проведено 37 зустрічей для 132 осіб.

У червні 2021 року розпочато кінотерапію для підлітків вихованців ДБСТ м. Києва. Відбулося 7 зустрічей для 38 дітей та 2 зустрічі для 18 батьків-вихователів.

З 5 по 7 лютого 2021 року відбулося виїзне арт терапевтичне навчання з підвищення батьківського потенціалу за форматом «Літньої школи» для ДБСТ м.

Києва. Участь в заході прийняло 12 ДБСТ (17 осіб). Також у виїзному навчанні брали участь діти-вихованці ДБСТ (80 дітей).

З 24 по 28 серпня 2021 року відбулося виїзне навчання з підвищення батьківського потенціалу за форматом «Літньої школи» для ДБСТ та патронатних сімей м. Києва. Було організовано навчання для батьків та дітей (тренінги та арт-майстерні). Участь в заході прийняло 13 ДБСТ та 3 патронатні сім'ї. Всього учасниками було 133 особи (батьки-вихователі, патронатні вихователі, діти, спеціалісти).

Службами не допускаються випадки безпідставного роз'єднання братів та сестер при влаштуванні дітей в різні форми сімейного виховання. Кожна ситуація про доцільність роз'єднання братів та сестер розглядається на Комісії з питань захисту прав дитини органом опіки та піклування. При винесенні рішення про доцільність роз'єднання службою у справах дітей та сім'ї готується відповідний висновок, в якому зазначаються причини надання та всі вичерпні заходи, які були вжиті для забезпечення спільного проживання братів та сестер.

Випадки порушення прав дітей на спілкування з батьками, які не позбавлені батьківських прав, відсутні.

Станом на 31.12.2021 в місті Києві функціонувало 26 прийомних сімей, до яких розміщено 44 дитини-сироти та дітей, позбавлених батьківського піклування і 32 дитячих будинків сімейного типу, де виховувалося 237 дітей даної категорії.

Протягом звітного періоду створено три нових прийомних сім'ї – по одній у Дарницькому та Деснянському районах, ще одна прийомна сім'я переїхала з іншого регіону. Відкрито три нових дитячих будинки сімейного типу, а саме в Дарницькому, Подільському та Дніпровському районах. Закрито 6 прийомних сімей. З них: 2 — переведено в статус ДБСТ, 1 — по причині розлучення батьків, 2 — досягнення прийомною дитиною повноліття, 1 — закінчення навчання.

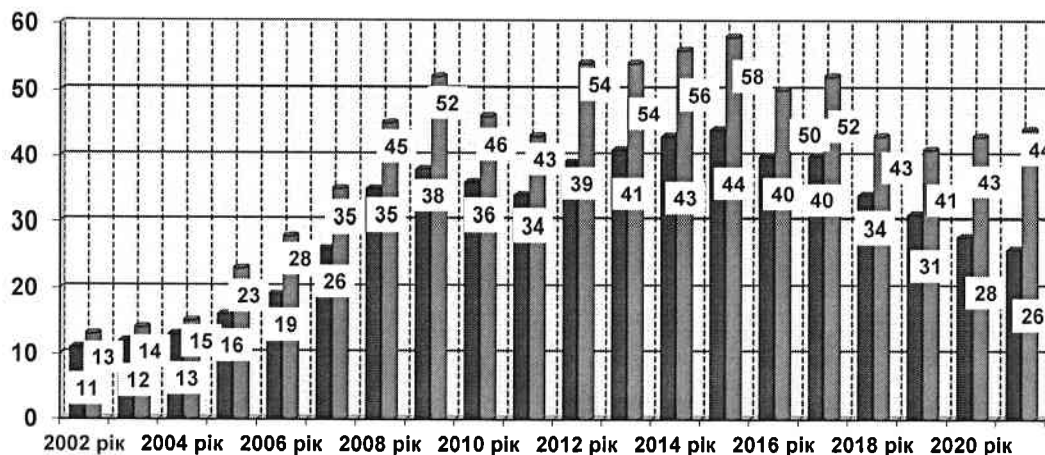
Загалом до прийомних сімей у 2021 році влаштовано на виховання та спільне проживання 12 дітей (з них двоє дітей разом з прийомними батьками переїхали з іншого регіону до Києва), а до ДБСТ — 44 дітей (з них 4 переведено з ПС). Загальна чисельність нововлаштованих дітей до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу складає 50 дітей (2020 — 40 дітей, 2019 — 38 дітей, 2018 — 33 дітей, 2017 — 37 дітей, 2016 - 33 дітей).

Кількість прийомних сімей у розрізі районів:

- Голосіївський район — 0;
- Дарницький район — 6 сімей, в яких виховується 6 дітей;
- Деснянський район — 6 сімей, в яких виховується 12 дітей;
- Дніпровський район — 3 сім'ї, в яких виховується 6 дітей;
- Оболонський район — 4 сім'ї, в яких виховується 6 дітей;
- Подільський район — 3 сім'ї, в яких виховується 7 дітей;
- Печерський район — 0;

- Солом'янський район – 0;
- Святошинський район – 1 сім'я, в яких виховується 2 дітей;
- Шевченківський район – 3 сім'ї, в яких виховується 5 дітей.

Всього: 26 сімей/44 дитини.

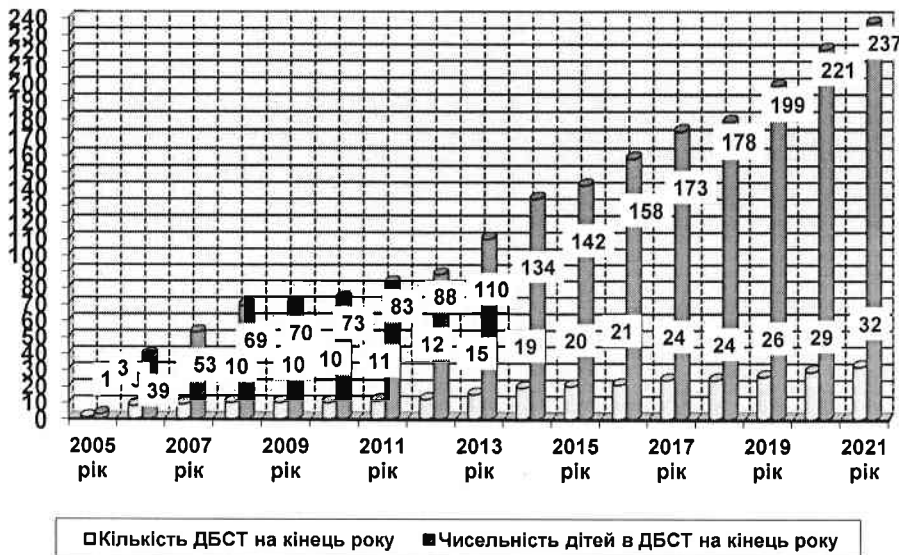

■ Кількість прийомних сімей ■ Чисельність дітей в прийомних сім'ях

Кількість дитячих будинків сімейного та в них вихованців у розрізі районів:

- Голосіївський район – 6, в яких 35 дітей;
- Дарницький район – 4, в яких 31 дітей;
- Деснянський район – 3, в яких 26 дітей;
- Дніпровський — 3, в яких 20 дітей;
- Оболонський район – 1, в якому 9 дітей;
- Печерський район – 1, в якому 10 дітей;
- Подільський район – 5, в яких 39 дітей;
- Святошинський район – 2, в яких 17 дітей;
- Солом'янський район – 4, в яких 31 дітей;
- Шевченківський район – 3, в яких 19 дитина.
- Всього: 32 ДБСТ/237 дітей.

Упродовж 2021 року з прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу вибуло 39 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа. З них по причині:

- переведено з ПС до ДБСТ — 4 дітей;
- закінчення навчання — 2 дітей;
- досягнення повноліття — 16 дітей;
- усиновлення прийомними батьками та батьками-вихователями — 2 дитини;
- вступ до училища, ВНЗ (на повне державне утримання) — 4 дітей;
- конфліктної ситуації в сім'ї — 4 дітей;
- усиновлено громадянами України — 3 дітей;
- передано під опіку — 2 дітей;
- переїзд на інше місце проживання — 2 дитини;

З числа дітей, які перебувають на первинному обліку, в ПС та ДБСТ на кінець звітного року виховувалося 245 дітей, що становить 10,5 % від загальної чисельності дітей на обліку. На початок року було 228 дітей – 9,7%.

Державні заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування міста Києва

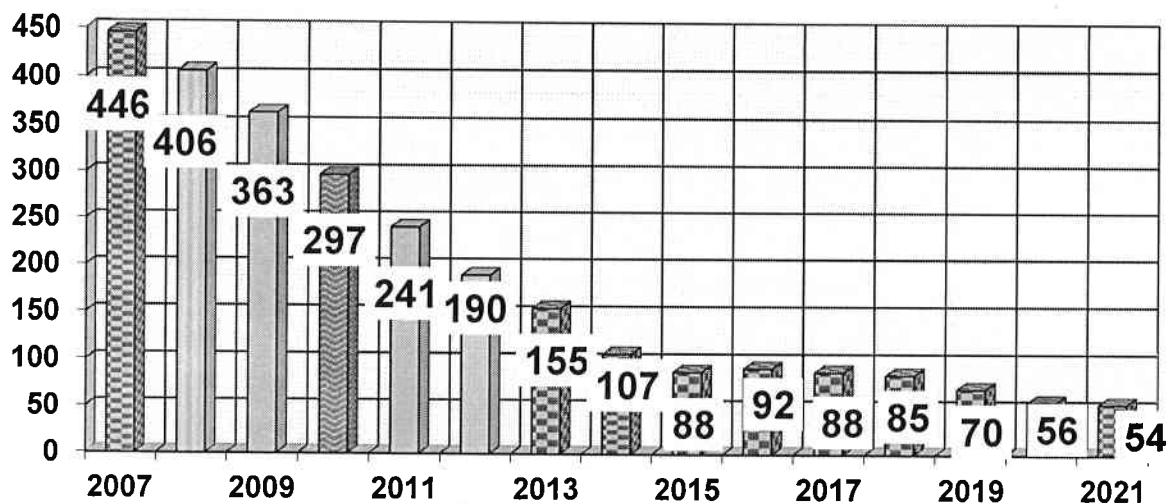
У столиці функціонує 5 державних закладів, де на повному державному утриманні перебувають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. З них:

- 2 заклади системи охорони здоров'я, а саме Київські міські будинки дитини «Берізка» та ім. М.М. Гоголя для дітей віком від народження до 4 років;
- 1 заклад системи освіти для дітей віком від 3 до 18 років - санаторна школа-інтернат № 21;

- 2 заклади системи соціального захисту (Святошинський будинок-інтернат для хлопчиків II профілю та Дарницький будинок-інтернат для дівчаток II профілю) для дітей-інвалідів віком від 4 до 18 років.

Чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в державних закладах м. Києва

Упродовж звітного року до державних закладів системи МОН (школи-інтернату санаторного типу) влаштовано 4 дітей, які мають психоневрологічні захворювання. До державних закладів системи Мінсоцполітики у 2021 році жодної дитини влаштовано не було.

Влаштування дітей до державних закладів відбувається лише в разі, якщо були вичерпані всі можливості щодо влаштування в сімейні форми виховання. Після влаштування служби продовжують роботу з метою забезпечення права дітей на сімейне виховання.

Упродовж 2021 року з числа дітей, які перебували на первинному обліку в районних службах у справах дітей та сім'ї міста Києва, з закладів підпорядкування системи МОН до сімейних форм виховання вибули 2 дітей (усиновлення), з закладів підпорядкування системи МОЗ – 95 дітей (20 - повернуто батькам, 32 – усиновлено, 437– влаштовано під опіку, 6 – в ДБСТ та ПС.

Патронат

У 2021 році в місті Києві продовжили функціонувати 3 патронатні родини у Голосіївському, Оболонському та Святошинському районах. Послуги патронату над дитиною за звітний період отримали 9 дітей. З них: 1 дитина – усиновлена, 5 – передано під опіку. Ще 3 дітей на кінець року продовжували отримувати послуги в патронатних сім'ях.

Протягом 2021 року на оплату послуг із здійснення патронату над дитиною та виплату соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя виплачено 770, 0 тис. грн.

Інформаційно-рекламна кампанія щодо пошуку кандидатів у патронатні вихователі здійснюється на постійній основі. Так, у соціальній мережі Facebook на офіційних сторінках інших (в тому числі партнерських) організацій («Студія Толока», ВМУРЛ «Україна» та ін.), а також в рамках конкурсу «Кращий соціальний промоутер серед студентської молоді м. Києва» на носіях представників територіальної громади розміщено 43 інформаційних повідомлення щодо патронату.

16 інформаційних матеріалів щодо патронату розміщено на Офіційному сайті м. Києва. Також на сайті м. Києва у постійній рубриці «Міські сервіси» розділів «Пільги, субсидії та соціальний захист/ Сім'ям» розміщено інформацію щодо безоплатної допомоги сім'ям, дітям та молоді столиці, яку надають ЦСС, а також щодо послуги патронату; у розділі розміщено базу даних тренерів та вузькопрофільних спеціалістів, які можуть долучатися до проведення тренінгів для кандидатів на створення сімейних форм виховання, наставництва та патронату.

Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) спільно з комунальними засобами масової інформації (КП КМР «ТК «Київ», КП «Радіостанція «Голос Києва») та КП «Центр публічної комунікації та інформації» забезпечив поширення інформації щодо популяризації послуги патронатного вихователя. Інформація висвітлювалась в рамках телепроєкту «Київ.Newsroom» на телеканалі «Київ» та у випусках новин та в лінійному ефірі КП «Радіостанція «Голос Києва». На вебпорталі інтернет-видання «Вечірній Київ» розміщено такі матеріали щодо організації у 2021 році заходів із популяризації послуги патронатного вихователя у місті Києві: «Понад 90% київських сиріт влаштовані у родини, — Віталій Кличко» (06.12.2021), «У Подільському районі шукають патронатних вихователів» (03.12.2021), «Будівлю КМДА підсвітили у рамках кампанії з популяризації альтернативних форм сімейного виховання» (10.12.2021), «День захисту дітей: як у Києві опікуються дітьми, які опинилися в складних обставинах» (01.06.2021), «Два будинки сімейного типу отримали від столичної влади нові автомобілі» (01.06.2021), «У столиці запровадили додаткові соціальні виплати патронатним сім'ям» (22.04.2021), тощо.

Місто Київ вже багато років є стратегічним партнером ЮНІСЕФ у сфері захисту прав дітей, розвитку послуг для дітей та сімей з дітьми, а також має багату історію із реалізації спільних проєктів та програм. Так, з нагоди 75-ї річниці відкриття Представництва у Києві 6 грудня 2021 року у приміщенні Київської міської державної адміністрації проведено спільний медіа-захід, направлений на популяризацію сімейних форм виховання дітей-сиріт, а також на розвиток альтернативних соціальних послуг — патронат над дитиною.

На сьогодні вже працює розроблений ЮНІСЕФ сайт вакансій: roboota.ua. Кожна особа, яка виявила бажання виконувати обов'язки патронатного вихователя, залишає відповідну заявку, а надалі фахівці Міського центру дитини Служби у справах дітей та сім'ї Київської міської державної адміністрації продовжують з цією особою працювати (консультації, співбесіди тощо).

8. Робота Служби у справах дітей з питань соціально-правового захисту дітей

Захист майнових прав дітей

На кінець 2021 року 391 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування, а також особи з їх числа перебували на позачерговому квартирному обліку. Найбільше таких дітей у Шевченківському районі – 54 осіб та у Деснянському районі – 52 особи.

За клопотаннями районних служб у справах дітей та сім'ї протягом 2021 року на пільговий квартирний облік відділами обліку та розподілу житлової площі райдержадміністрацій зараховано 73 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

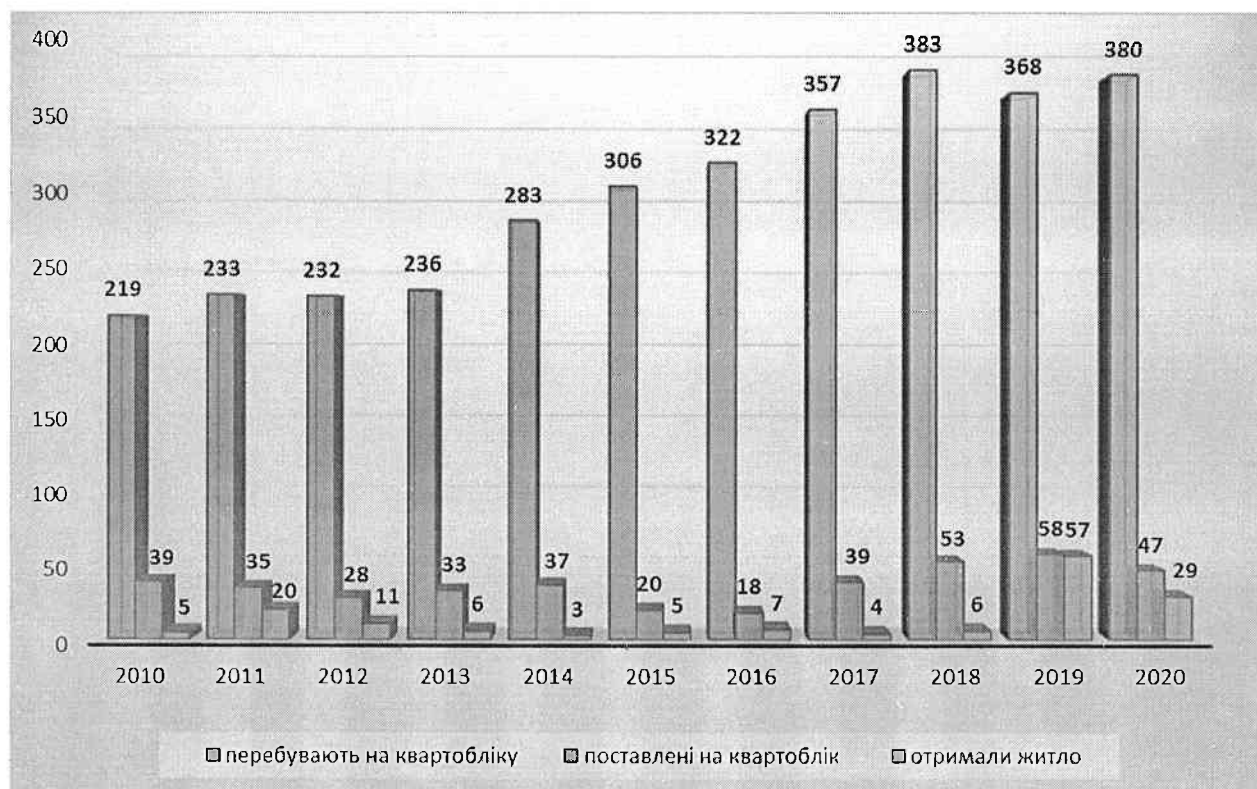
За звітний період 12 осіб придбали житло за кошти державної субвенції та ще 30 позачерговиків поліпшили свої житлові умови за рахунок житла, придбаного Департаментом будівництва та житлового забезпечення за кошти місцевого бюджету.

У 2021 році кошти державної субвенції місцевим бюджетам розподілено за напрямком – виплата грошової компенсації за належні для отримання житлові приміщення для дітей з метою придбання житла для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Грошову компенсацію отримали 16 осіб, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебували на пільговому квартобліку. На кінець звітного року всі кошти перераховано на їх особисті рахунки.

У столиці продовжує функціонувати Київський міський соціальний гуртожиток для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа на 30 ліжко-місць. На сьогодні там проживає 17 осіб.

Служби у справах дітей та сім'ї постійно контролюють питання захисту житлових та майнових прав дітей, особливо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У 2021 році випадків незаконного продажу житла дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не виявлено.

Забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа житлом

Державна соціальна допомога

На кінець звітного року 2035 дітей, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників та проживають на території м. Києва, отримували державну соціальну допомогу на дітей, над якими встановлено опіку відповідно до Закону України «Про допомогу сім'ям з дітьми». 59 дітей не отримували зазначений вид державної соціальної допомоги з наступних причин:

- 10 – рівень інших виплат перевищує два прожиткових мінімуми, передбачені на дитину під опікою;
- 43 дітей – це новопризначена опіка, опікуни оформлювали документи або документи вже перебували на розгляді в районному управлінні соціального захисту населення;
- 5 дітей – опікуни переоформлювали документи, поновлювали довідки про інші виплати.

Ще 1 дитина не має правових підстав для нарахування виплат, оскільки перебуває на повному державному утриманні у військовому ліцеї.

Під контролем служб у справах дітей та сім'ї перебуває питання соціально-правового захисту дітей, а також оформлення відповідних документів для призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених

батьківського піклування, які є вихованцями прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Для виплат державної соціальної допомоги для дітей та грошового забезпечення для прийомних батьків та батьків-вихователів упродовж 2021 року з державного бюджету фактично використано 26,5 млн. грн. (2018-12, 7 млн. грн., 2019- 14,4 млн. грн, 2020 — 23,5 млн. грн.).

Відповідно до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №459/6510 «Про затвердження міської цільової програми «Турбота. Назустріч киянам» на 2019—2021 роки», з нагоди Дня захисту дітей, Дня знань - 1 вересня та до Дня Святого Миколая одноразову адресну соціальну матеріальну допомогу отримали батьки-вихователі 28 дитячих будинків сімейного типу, 28 прийомних родин і 3 патронатні сім'ї. Матеріальну допомогу у розмірі 7 000 гривень отримали прийомні батьки та патронатні вихователі, які виховують від 1 до 3 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У розмірі від 14 000 до 18 000,00 гривень – батьки-вихователі, прийомні батьки, які виховують від 4 до 6 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У розмірі від 19 000 гривень до 23 000 – батьки-вихователі, які виховують 7 та більше дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Всього з міського бюджету зазначеній категорії громадян упродовж року виплачено адресної матеріальної допомоги на суму майже 2,4млн. грн.

Поряд з цим, відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 17.02.2021 №295 «Про надання щомісячної адресної соціальної матеріальної допомоги дітям – сиротам та окремим категоріям осіб з інвалідністю у 2021 році» діти-сироти (977 осіб) та діти з інвалідністю (172 осіб); які перебувають під опікою, в ПС та ДБСТ щомісячно отримували матеріальну допомогу в розмірі 1 500,00 грн.

На виконання міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки» Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) для дітей, які перебувають під опікою/піклуванням, прийомних дітей, дітей-вихованців дитячих будинків сімейного типу, дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, було організовано заходи та закуплено подарунки до Дня захисту дітей, Дня знань, Дня усиновлення та Дня Святого Миколая на загальну суму 0,6 млн. грн. Всього заходами охоплено 2 125 дітей зазначених категорій.

На виконання заходів Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019—2021 роки» у 2021 році додатково надано фінансову допомогу 31 ДБСТ для вирішення матеріально-побутових проблем на загальну суму близько 2 млн.грн. За кошти міського бюджету придбано 2 нових легкових автомобіля, які передані у користування дитячим будинкам сімейного типу родинам Штогрин та Сич (Дарницький район).

9.Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переселених із зони тимчасово окупованих територій у Донецьких та Луганських областях, АР Крим та зони проведення операції об'єднаних сил

Служба у справах дітей та сім'ї у межах своїх повноважень забезпечує захист прав і інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переселених із тимчасово окупованої території АР Крим та зони проведення операції об'єднаних сил шляхом координації діяльності районних служб у справах дітей та сім'ї, організацій та установ усіх форм власності, уповноважених у вирішенні питань соціального захисту дитинства.

За фактичним місцем проживання дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, переміщеної із зони бойових дій або окупованої території, Служба вносить відомості про таку дитину до книги обліку дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які прибули з інших територій, та проводить всі необхідні заходи, передбачені чинним законодавством.

Крім того, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» статусні діти, переміщені з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим і м. Севастополя або району проведення антитерористичної операції, в районних службах у справах дітей та сім'ї за місцем проживання ставляться на облік дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах.

На початок року із числа внутрішньо переміщених осіб в столиці проживало 23 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які прибули з непідконтрольних територій у Донецькій та Луганській областях, окупованої території АР Крим та м. Севастополя. Протягом року вибуло 3 дітей (по досягненню повноліття) та одна дитина прибула.

На кінець звітного періоду 21 дитина продовжує мешкати в місті Києві (Донецька область – 12 дітей, Луганська – 4 дитини, АР Крим – 5 дітей), з яких:

- 19 дітей перебувають в сімейних формах виховання, а саме: в сім'ях опікунів - 18 дітей та 1 дитина виховується в прийомній сім'ї;
- в центрі соціальної реабілітації «Ковчег» та в сім'ї родичів/знайомих по одній дитині.

Більшість дітей, які перебувають в сімейних формах, разом із своїми законними представниками проживають в орендованому житлі. Працівниками Служб перевірено житлово-побутові умови родин переселенців та встановлено, що вони задовільні. Діти знаходяться під наглядом лікарів за місцем свого проживання та навчаються в закладах освіти різного рівня відповідно до віку. В районних управліннях соціального

захисту опікунами та прийомними батьками оформлені виплати державної соціальної допомоги на дітей, родини поставлені на облік осіб, що перемістилися з тимчасово окупованої території або району проведення операції об'єднаних сил.

Районні служби у справах дітей та сім'ї здійснюють нагляд щодо стану утримання, навчання та виховання дітей даної категорії на основі інформації, що подається центром соціальних служб, навчальним закладом, дільничним лікарем-педіатром тощо.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 268 «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» на кінець року органами опіки та піклування надано 1462 особам статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Із них: одна дитина - отримала поранення; 1461 - зазнали психологічного насильства. За згодою законних представників 818 дітей охоплені різними видами соціальних послуг для задоволення виявлених потреб дитини після отримання відповідного статусу.

На виконання розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 17.02.2021 № 295 «Про надання щомісячної адресної соціальної матеріальної допомоги дітям – сиротам та окремим категоріям осіб з інвалідністю у 2021 році» та відповідно до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №459/6510 «Про затвердження міської цільової програми «Турбота. Назустріч киянам» на 2019-2021 роки» протягом року 19 дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з числа внутрішньо переміщених осіб з непідконтрольних територій, які виховуються в сім'ях опікунів та прийомній сім'ї, щомісячно отримували додаткові виплати, а саме: 7 дітей-сиріт - в розмірі 1500 грн; 12 дітей, позбавлених батьківського піклування - у розмірі 1000 грн.

На виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту житлових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа» (08.02.2018 № 2279 - VIII) на кінець 2021 року на квартирному обліку за місцем проживання внутрішньо переміщених осіб перебувало 26 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

З метою сприяння соціальної адаптації, покращення психоемоційного стану впродовж року діти з числа внутрішньо переміщених осіб долучались до різноманітних міських заходів: екскурсій, походів в театри, планетарій, зоопарк, кінотеатр, цирк тощо.

10. Контроль за діяльністю районних Служб у справах дітей та сім'ї, спеціальних установ для дітей, з питань соціально-правового захисту дітей

На виконання Законів України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» Відділом у 2021 році були заплановані перевірки у стану роботи служб у справах дітей та сім'ї районних в місті Києві державних адміністрацій та закладів соціального захисту. Через запровадження карантинних заходів проведено лише частину запланованих перевірок, а саме:

- березень, травень – перевірка стану роботи служб у справах дітей та сім'ї Голосіївської, Оболонської та Святошинської районних в місті Києві державних адміністрацій з питань дотримання порядку надання послуги патронату над дітьми;
- травень, жовтень - моніторинг щодо надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування дітям, які влаштовані до будинків дитини;
- вересень – перевірка роботи комунальних закладів міста Києва із соціально-правового захисту дітей, залишених без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Щоквартально здійснювався моніторинг ЄІАС «Діти» щодо якісного заповнення електронних обліково-статистичних карток дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Працівниками міської служби спільно з працівниками районних служб відвідали дитячі будинки сімейного типу з метою обговорення проблемних питань.

11. Висвітлення роботи Служби в засобах масової інформації

З метою пропагування серед громадськості та в ЗМІ питання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) підписано договори про співпрацю з БО «Благодійний Фонд «Зміни Одне Життя – Україна». Згідно з договором відеоінформація та текстовий матеріал щодо соціальної історії дітей, які потребують влаштування в сімейні форми виховання, розміщується на порталі «www.changeonelife.ua». З метою підготовки відеороликів та розміщення їх на сайті постійно проводиться відео зйомка дітей, які набули статусу. Районними службами у справах дітей та сім'ї та районними центрами соціальних служб постійно проводиться

робота по популяризації серед громади району сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Дана робота проводиться у вигляді розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів, листівок, розміщення інформації на офіційних веб-сайтах та безпосередньої роботи з сім'ями.

Упродовж 2021 року в телепрограмах «Стосується кожного» (телеканал «Інтер»), «Говорить Україна» (телеканал «Україна»), «Один за всіх» (телеканал СТБ) обговорювались питання державної політики в сфері захисту прав дитини. Представники Служби неодноразово приймали участь у зазначених програмах.

З метою популяризації сімейних форм виховання розповсюджувалися наступні матеріали:

- інформаційний вісник «Родина для дитини», який містить інформацію про всі форми сімейного виховання (опіка, піклування, ПС, ДБСТ, усиновлення), а також про соціальні послуги (патронат та наставництво);
- буклети щодо кожної з сімейних форм виховання та патронату;

Зазначені матеріали використовуються районними службами у справах дітей та центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді в роботі з громадянами для рекрутування потенційних кандидатів та популяризації сімейних виховання. Також усі матеріали розміщено на офіційних сторінках у соціальній мережі Facebook.

12. Робота із зверненнями громадян

Службою у справах дітей та сім'ї проводиться постійна робота по всебічному, об'єктивному розгляду звернень громадян, які надходять до Служби.

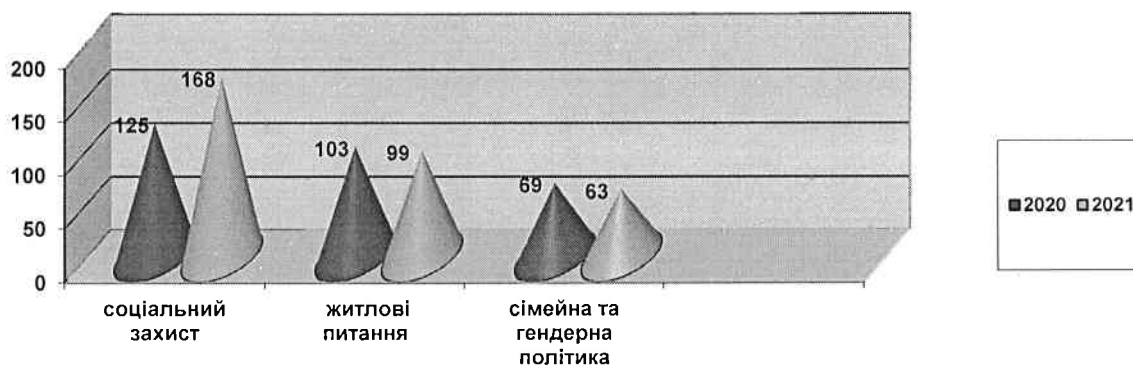
Станом на 31.12.2021 року до Служби у справах дітей та сім'ї надійшло 331 звернення від громадян, 63 звернень від громадян надійшли електронною поштою та 1 громадянин звернувся безпосередньо на особистому прийомі.

Аналіз чисельності звернень громадян у порівнянні 2020 та 2021 років

За характером основних питань, що порушували громадяни у заявах до Служби у звітному періоді, чільне місце займають питання соціального захисту – 168 звернень, житлової політики – 99, сімейної та гендерної політики, захисту прав дітей – 63 звернення.

Характер основних звернень громадян у порівнянні 2020 та 2021 років

Всі звернення громадян, які надходили до Служби у справах дітей та сім'ї, були вчасно розглянуті, громадянам у встановлений законодавством термін, надано обґрунтовані та повні відповіді. Також проводились особисті зустрічі з заявниками та консультації заявників в телефонному режимі, за результатами яких вживалися відповідні заходи по захисту законних прав та інтересів дітей. Станом на 31.12.2021 року на розгляді перебувало 10 звернень громадян.

На виконання Указу Президента України від 07.02.08 № 109/2008 "Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування" в Службі:

- ✓ розроблений та затверджений план заходів на 2022 рік щодо виконання Указу Президента України;
- ✓ здійснюється аналіз причин неодноразових звернень громадян;
- ✓ щомісячно забезпечується подання звітів про проведення особистого, виїзного прийому громадян та прямих («гарячих») телефонних ліній начальником Служби;
- ✓ щоквартально забезпечується подання аналітично-статистичних звітів про стан організації роботи із зверненнями громадян і вжиті заходи, відповідно до вимог Указу Президента України;

✓ організовуються та проводяться наради з відповідальними працівниками щодо організації роботи із зверненнями громадян відповідно до вимог чинного законодавства;

✓ ведеться постійний контроль за своєчасним та якісним розглядом звернень громадян (щотижнево надаються попередження та нагадування відповідальним виконавцям, надається методична допомога при підготовці відповідей на звернення громадян);

✓ проводиться постійна робота над підвищенням рівня ефективності роботи із зверненнями громадян та професійної кваліфікації працівників, відповідальних за роботу із зверненнями громадян.

На особистому контролі начальника Служби перебуває питання розгляду звернень та забезпечення проведення першочергового особистого прийому жінок, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», інвалідів Великої Вітчизняної війни, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв Радянського Союзу, Героїв України.

Станом на 31.12.2021 року начальником Служби на особистому прийомі було прийнято громадянина та надано консультації.

В приміщенні Служби оформлено стенд, що містить роз'яснювально-інформаційний матеріал для відвідувачів, обладнане місце для написання заяв.

Питання якісного розгляду звернень громадян перебуває на постійному контролі Служби у справах дітей та сім'ї, яка і надалі буде вживати всіх необхідних заходів для вирішення проблем, які турбують громадян, та недопущення причин, що породжують повторні та колективні скарги.

13. Сімейна політика

13.1. Заходи по запобіганню та протидії домашнього насильства:

Забезпечення конституційного права людини на життя і здоров'я, на вільний особистий розвиток безпосередньо пов'язане із протидією насильницьким вчинкам і, зокрема, домашньому насильству/насильству за ознакою статі.

На сьогодні домашнє насильство залишається проблемою, яка потребує відповідного реагування з боку суспільства та держави.

В Україні, на національному рівні, прийнято ряд законодавчих та нормативно-правових актів, що регламентують діяльність суб'єктів з питань запобіганню та протидії домашньому насильству, основні з них: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії

суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі».

До роботи з запобігання та протидії домашньому насильству в місті Києві задіяні Служба у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), служби у справах дітей та сім'ї 10 районних у місті Києві державних адміністрацій, Київський міський Центр гендерної рівності, запобігання та протидії насильству Департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), мережа центрів соціальних служб міста Києва, Київський міський центр сім'ї «Родинний дім», 6 районних центрів сім'ї та жінок, Головне управління Національної поліції України в м. Києві, Управління патрульної поліції у м. Києві, представники центрів надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також громадські організації.

За даними управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції у м. Києві кількості звернень від постраждалих осіб в умовах карантину до представників підрозділу мобільних груп запобігання домашньому насильству, складає близько **75-85** викликів за добу. За звітний період надійшло **35450** викликів з питань вчинення домашнього насильства на лінію 102.

На виконання рішення постійної комісії з питань техногенно - екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18.03.2021 № 20 щодо запровадження суворих карантинних обмежень у місті Києві з 20 березня до 9 квітня 2021 року, введено обмежувальні заходи на території міста Києва.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби СОУШ-19, спричиненої коронавірусом 8AK8-CoY-2» (із змінами), на підставі оцінки епідемічних показників та з урахуванням протоколу позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 28 жовтня 2021 року № 42 у місті Києві встановлено з 01 листопада 2021 р. «червоний» рівень епідемічної небезпеки поширення гострої респіраторної хвороби СОУГО-19, спричиненої коронавірусом та введено обмежувальні заходи на території міста Києва.

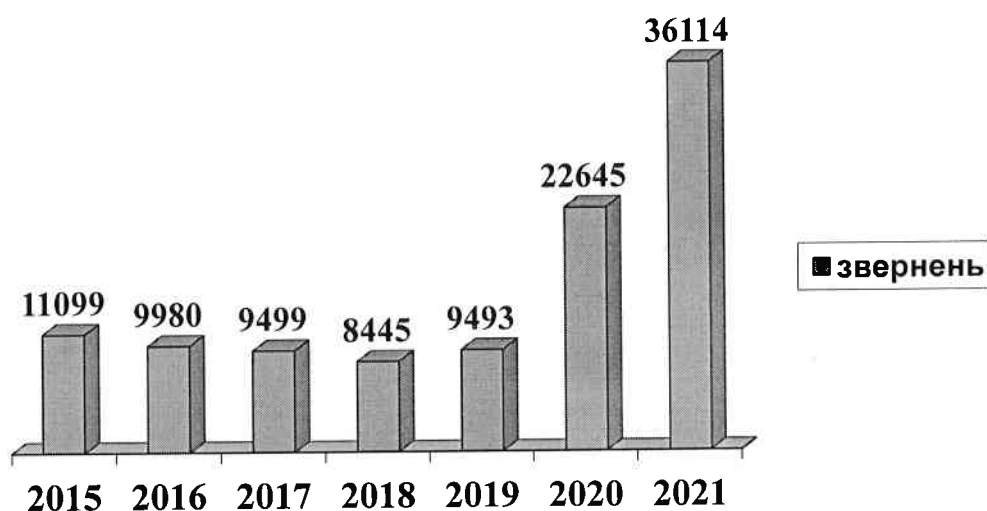
На період карантину, весь особовий склад 9 мобільних груп реагування на факти вчинення домашнього насильства Головного управління Національної поліції України в м. Києві, переведений на посилений режим несення служби та зорієнтований на вжиття ефективних заходів реагування на факти вчинення домашнього насильства. У повному обсязі екіпажі забезпечено індивідуальними засобами захисту та інформаційними буклетами (де указані контакти суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству), що розповсюджуються на викликах.

Щотижня старші інспектори лінії домашнього насильства районних управлінь поліції (представник підрозділу «Поліна», «102»-Київ-55) відділів превенції надають оперативну інформацію про підтверджені випадки вчинення насильства за результатами виїздів мобільних груп поліції з реагування на домашнє насильство уповноваженим особам служб у справах дітей та сім'ї 10 районних в місті Києві державних адміністрацій для подальшого вжиття заходів реагування в межах чинного законодавства України.

За даними структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики із запобігання та протидії домашньому насильству та Головного управління Національної поліції України у м. Києві станом на 31.12.2021 року надійшло: **36114** звернень з питань вчинення домашнього насильства, з них: **24330** від жінок, **11675** від чоловіків та **109** від дітей, що на **59,5 %** більше, ніж за аналогічний період 2020 року (22645 звернень).

Кількість звернень з питань домашнього насильства, що надійшли впродовж 2015-2021 років (у порівнянні)

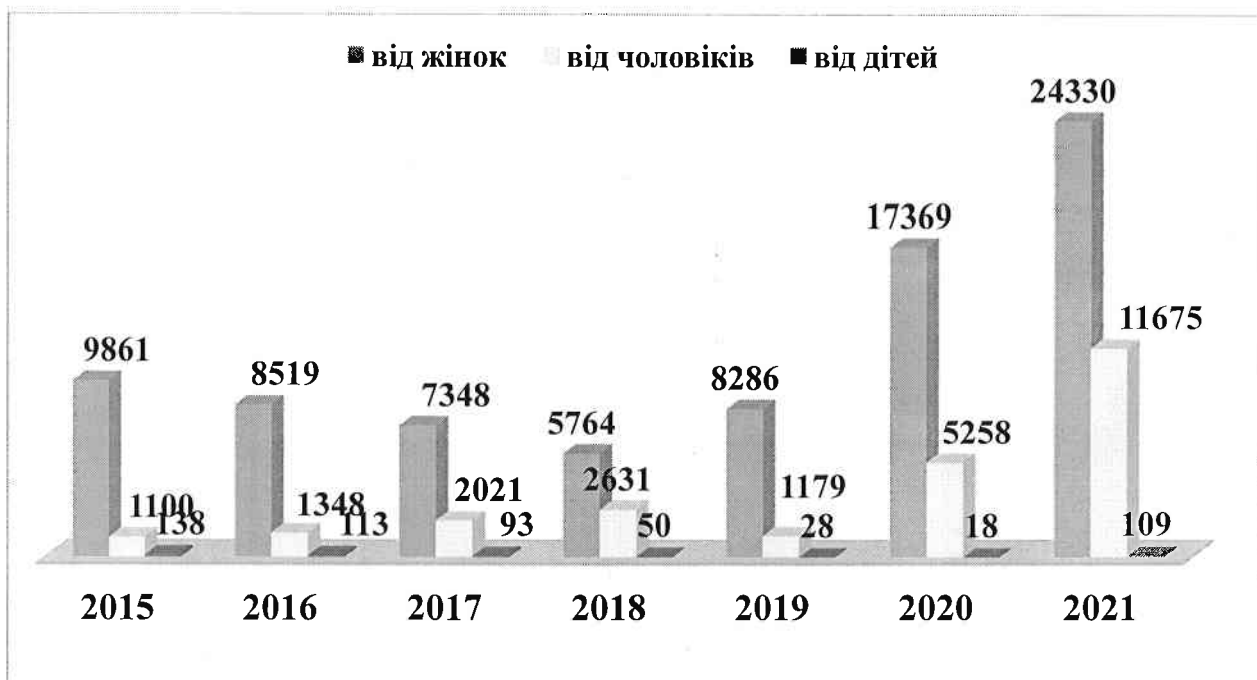

Аналізуючи лише статистичні показники, прослідковується тенденція до значного збільшення кількості звернень та повідомлень за фактами домашнього насильства, що пов'язано із посиленням міжвідомчої координації і взаємодії суб'єктів, а також, запровадженням на чергування 9 мобільних груп із реагування на факти домашнього насильства, які оперативно реагують на виклики, ідентифікують види та ознаки домашнього насильства, а також серед основних завдань таких груп – проведення профілактичної роботи, своєчасне реагування на факти домашнього насильства, надання допомоги постраждалим особам з урахування результатів оцінки ризиків, винесення термінових заборонних приписів кривдникам.

При цьому, проблемними питаннями залишається: відсутність ефективного покарання злочинців та застосування судами кримінальної відповідальності за

вчинення насильства, низький рівень раннього виявлення сімей, які перебувають у кризовому стані.

Співвідношення кількості звернень щодо насильства, що надійшли протягом 2015-2021 років за ознакою статі.

При реагуванні на звернення працівниками поліції складено **9966** адміністративних протоколів за статтею 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Дільничними офіцерами поліції за вчинення домашнього насильства винесено **3062** термінових заборонних приписи.

На сьогодні в столиці створена та функціонує мережа спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, які зазнали домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

Це загальні служби підтримки постраждалих осіб

- ✓ У Київському міському центрі соціально-психологічної допомоги з причин домашнього насильства перебувало 14 родин, в яких виховується 28 дітей. Додатково соціально-психологічні послуги надавались в режимі денного стаціонару: за звітний період звернулась 351 особа, з них 319 жінок та 32 чоловіка.
- ✓ Соціальна квартира для вагітних та матерів з дітьми раннього віку в складних життєвих обставинах - влаштовано 38 жінок з 40 дітьми з проблематикою домашнього насильства, 15 жінок та 17 дітей були охоплені заходами соціального супроводу з розміщенням у соціальній квартирі

та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб

- ✓ В структурі Київського міського Центру гендерної рівності, запобігання та протидії насильству в місті Києві функціонує Притулок для жінок, що постраждали від

домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (перебувала 41 особа). Другий притулок відкрито 10.12.2021.

✓ В 2 кімнатах кризового реагування для осіб, постраждалих від домашнього насильства (на лівому та правому березі столиці) отримали екстрену допомогу 218 осіб.

✓ В Притулку для тимчасового перебування жінок, що зазнали насильства в сім'ї при Центрі у справах сім'ї та жінок Деснянського району міста Києва (перебувало 15 осіб, в тому числі 4 дитини).

✓ У 2021 році продовжено роботу «телефону довіри» з попередження домашнього та ґендерно зумовленого насильства у місті Києві за номерами 15-00 та 272-15-00, спеціалісти якої надають кваліфіковану психологічну допомогу постраждалим від домашнього та ґендернозумовленого насильства.

З січня 2021 року надійшло 4126 телефонних звернень.

✓ 30.12.2021 року в Оболонському районі столиці відкрито спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

✓ При Центрі сім'ї Дарницького району міста Києва утворено спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі та відкрито кімнату, дружню до опитування дітей, в якій проводиться опитування дітей за методикою «Зелена кімната».

На базі 9 районних у м. Києві центрів соціальних служб створені та функціонують спеціалізовані формування - мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

Заходи з питань запобігання та протидії домашньому насильству в місті Києві реалізовувались відповідно до Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки» затвердженій рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 року № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 07.07.2020 року № 11/9090).

Впродовж звітнього періоду, значна увага була приділена питанню надання психологічної допомоги постраждалим від сімейного насильства, стан яких обтяжений посттравматичним стресовим розладом. В рамках реалізації міської програми «Реалізація заходів психологічної реабілітації осіб, постраждалих від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» **195** особам, які звернулись за допомогою, відповідно до потреб і проведеної психодіагностики були забезпечені довготривалими комплексними психологічними послугами.

Зазвичай насильство є комплексним, **62%** клієнтів зазнали щонайменше три види насилля (фізичне, психологічне, економічне).

Реалізацію програм для кривдників в місті Києві здійснювали психологи 6 центрів у справах сім'ї та жінок Голосіївської, Дарницької, Деснянської, Святошинської, Солом'янської та Шевченківської районних у місті Києві державних адміністрацій та 4 залучені спеціалісти-психологи за міською програмою «Забезпечення реалізації програм для кривдників, які вчинили домашнє насильство та/або насильство за ознакою статі. Надання консультативної допомоги особам, постраждалим від домашнього насильства».

Впродовж звітнього періоду до спеціалістів, які реалізують програми для кривдників:

- за рішенням суду направлено **62** особи, з них пройшли програму в повному обсязі – **11** осіб. Щодо **36** осіб, які не з'явились на проходження програми відповідальними особами районних служб у справах дітей та сім'ї - направлені повідомлення до органів Національної поліції про притягнення їх до відповідальності відповідно до чинного законодавства;
- за власною ініціативою на добровільній основі звернулось **98** осіб, пройшли повний курс програми – **31** особа.

Порівняльна кількість направлених на програми кривдників та кількість осіб, які пройшли програми за 2015-2021 років

В своїх рішеннях судді обмежуються лише накладанням адміністративного штрафу, що не дає змоги застосовувати комплексний підхід до вирішення проблеми насильства, який полягає в проведенні психологічної корекції та формування у кривдника нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, а також на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

Робота з кривдниками є невід'ємною складовою механізму протидії цьому явищу.

Впродовж звітнього періоду відділом сімейної політики Служби у справах дітей та сім'ї спільно з суб'єктами, на які покладено здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству здійснювались наступні заходи за даним напрямом:

- ✓ Ініційовано та проведено **29** міжвідомчих зустрічей та нарад з питань взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі.

- ✓ 27 травня 2021 року на пленарному засіданні II сесії Київської міської ради IX скликання депутатами Київської міської ради одноголосно ухвалено нову міську цільову програму «Запобігання та протидія домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі на 2022-2024 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 27.05.2021 № 1238/1279.

- ✓ Проаналізовано проблемні питання за напрямом запобігання та протидії домашньому насильству, переведено їх в цілі та розроблено проєкт «Плану спільний дій з розбудови системи попередження і протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі «Київ - місто вільне від насильства» на 2021-2023 роки» для удосконалення подальшої роботи, який 25.07.2021 затверджено Київським міським головою.

- ✓ Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з 8 по 9 квітня 2021 року організовано та проведено сертифіковане навчання «Впровадження програм для кривдників, які вчиняють домашнє насильство. Особливості психологічного супроводу кривдників» для психологів, які реалізують програми для кривдників в територіальній громаді міста Києва (охоплено 25 осіб).

- ✓ Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з 12 по 13 травня 2021 року організовано та проведено навчальний тренінг на тему: Організація та здійснення допомоги і захисту осіб, які постраждали від домашнього насильства. Алгоритми ведення випадків домашнього насильства" для спеціалістів служб у справах дітей та сім'ї (охоплено 25 осіб).

- ✓ Участь спеціалістів у он-лайн навчанні за спеціальною короткостроковою програмою на тему: «Деякі питання взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дітей та за участю дітей» у період з 17 по 21 травня 2021 року.

- ✓ За ініціативи Служби у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з метою ефективної взаємодії відповідальних структурних підрозділів за реалізацію заходів державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, підвищення їх професійного

рівня у даній сфері, відповідно до пункту 14 плану-графіка підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування на 2021 рік, затвердженого Київським міським головою 12 січня 2021 року, на базі Київського міського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій 27 – 28 травня 2021 року проведено навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Підвищення рівня професійної компетентності у сфері запобігання та протидії домашньому насильству» (охоплено 20 осіб).

✓ На виконання Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524, з січня 2021 року Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) реалізуються заходи програми «Проведення навчальних семінарів, тренінгів тощо для суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та /або насильству за ознакою статі». Впродовж звітного періоду проведено 40 навчальних семінарів, якими охоплено 1230 осіб (фахівців, які задіяні до реалізації заходів із запобігання та протидії домашньому насильству).

✓ З метою підвищення рівня обізнаності населення щодо запобігання та протидії домашньому насильству, формування нульової толерантності до цього явища, Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розроблено та виготовлено соціальну рекламну продукцію відповідної тематики (буклети – 3 000 од.) Роздатковий матеріал виготовлено за рахунок видатків бюджету міста Києва на виконання Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки».

Також замовлено розробку соціальної рекламної продукції у вигляді інфографіки для публікацій контенту в соціальних мережах (5 матеріалів).

✓ Службою у справах дітей та сім'ї спільно з Департаментом суспільних комунікацій розроблено та виготовлено інформаційні матеріали, а саме: плакат А3 – Потерпаєте від насильства? Не мовчіть! (200 прим.); буклет № 3 – #СтопНасильство (2000 прим.); флаєр № 2 – Насильство – актуальна проблема сьогодення! Не мовчіть! Ми допоможемо! (2000 прим.), що були передані для розповсюдження в закладах охорони здоров'я міста Києва з метою підвищення обізнаності населення щодо системи надання допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства.

✓ На постійній основі триває співпраця щодо запобігання домашньому насильству та жорстокому поводженню над дітьми, формуванню засад гендерної рівності з Фондом Народонаселення ООН в Україні - UNFPA Ukraine, Міжнародним жіночим правозахисним центром «Ла-Страда Україна», ВГЦ «Волонтер», МБФ «Українська фундація громадського здоров'я», ГО «Київська Школа Рівних Можливостей».

✓ В рамках виконання плану заходів щорічної Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» проведено понад 520 заходів, якими охоплено понад 45 тис. осіб.

13.2. Робота щодо протидії торгівлі людьми:

На сьогодні проблема боротьби з торгівлею людьми, як одного з найбільш негативних явищ сучасного суспільства, є надзвичайно актуальною. Торгівля людьми - другий за прибутковістю вид злочинної діяльності, а втягнення людей у торгівлю людьми з метою трудової експлуатації – найбільш поширений метод.

Закон України «Про протидію торгівлі людьми» визначає організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу осіб, які постраждали від торгівлі людьми та порядок надання допомоги таким особам.

З метою координації заходів з питань реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми, діє Київська міська координаційна рада на підставі розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 01.09.2016 року № 795 (в новій редакції розпорядження від 17.09.2021 №1980) та 10 районних координаційних рад.

Впродовж 2021 року проведено 3 засідання (21.04.2021, 30.06.2021, 30.09.2021) міської Координаційної ради та 28 засідань координаційних рад при районних в місті Києві державних адміністраціях.

Одними з питань, які розглядалися на засіданнях координаційних рад були:

- реалізація заходів державної політики у сфері протидії торгівлі людьми в місті Києві;
- здійснення реабілітаційних планів та організація невідкладної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- організація та проведення просвітницької роботи серед населення столиці щодо сучасних проявів рабства.

В місті Києві значна увага приділяється заходам, спрямованим на підвищення рівня обізнаності населення щодо торгівлі людьми, способів, що використовуються вербувальниками та експлуататорами, а також надання дієвої допомоги постраждалим особам.

Враховуючи зростаючі темпи та поширення цього небезпечного явища, Служба у справах дітей та сім'ї рамках проведення Національної інформаційної кампанії з питань протидії торгівлі людьми здійснила низку заходів у тісній співпраці з громадськими, благодійними та міжнародними організаціями: МОМ, ОБСЕ, громадської спілки «А21 Україна», «Благодійний фонд "Карітас-Київ" та іншими.

Завдяки такій співпраці, впродовж року постійно проводились просвітницькі семінари, тренінги серед учнівської та студентської молоді столиці, якими було охоплено понад **3 500** учнів загальноосвітніх навчальних закладів, закладів професійно-технічної освіти та студентів вищих навчальних закладів столиці.

З березня по квітень 2021 року через введенням карантину в столиці інформаційно-просвітницька робота з питань протидії торгівлі людьми здійснювалась в режимі онлайн за попередньою домовленістю з навчальними закладами. Починаючи з травня місяця 2021 року, проведення вищезазначеної роботи було відновлено відповідно до епідеміологічного становища в столиці та карантинних вимог, а також з використанням соціальних мереж та онлайн технологій.

На субвеб-сторінках міської Служби у справах дітей та сім'ї та районних в місті Києві державних адміністрацій, а також на офіційних сторінках в соціальних мережах розміщено інформацію щодо ознак торгівлі людьми та контакти установ і закладів до яких можна звернутися по допомогу.

Протягом звітного періоду Службою у справах дітей та сім'ї було розроблено макет та виготовлено інформаційні буклети за даною тематикою у кількості **3000** примірників.

Спеціалістами 10 районних центрів соціальних служб постійно розповсюджуються інформаційні матеріали щодо протидії торгівлі людьми серед сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, осіб з числа дітей-сиріт, опікунських сімей.

Служба у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) доєдналась до онлайн-платформи «Все буде Добре! ОК!», яку на початку карантину за ініціативи учнівської молоді столиці було створено Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), а також до загальноміського онлайн проекту «Школа без булінгу. Сім'я без насильства. 366». Одним з напрямів роботи інформаційних платформ є сприяння формуванню в учнів життєво-необхідних навичок безпечної поведінки, з метою створення безпечного середовища для учасників освітнього процесу, в тому числі з попередження потрапляння у ситуацію торгівлі людьми.

29 липня 2021 року, напередодні Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми, у партнерстві з Київським міським центром соціальних служб, Київським міським центром сім'ї «Родинний дім» та Київським міським центром зайнятості організовано та проведено інформаційно-просвітницький захід «#Працуйбезпечно», яким охоплено понад **5000** осіб.

Поряд з тим, 02 серпня 2021 року в Дитячому оздоровчо-лікувальному пансіонаті «Глобус» і 05 серпня 2021 року в Культурно-оздоровчому центрі «Пролісок», для дітей м. Києва з сімей кризових категорій, було організовано та проведено квест «Академія свободи». Під час проходження квесту діти отримали корисну інформацію про те, як

безпечно подорожувати, як уникати небезпечні пропозиції та ситуації, що робити у разі, коли потрапив у ситуацію торгівлі людьми і де шукати допомогу (охоплено **150** дітей).

17 жовтня 2021 року Службою у справах дітей та сім'ї виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) спільно з громадською спілкою «А21 Україна», за участі Міжнародної організації з міграції, благодійної організації «Благодійний фонд «Карітас-Київ» та десяти районних в місті Києві державних адміністрацій організували та провели акцію Walk For Freedom (Хода за Свободу), з нагоди Європейського дня боротьби з торгівлею людьми, в якому взяли участь понад **250** учасників.

В рамках проведення інформаційних акцій до Всесвітнього та Європейського днів боротьби з торгівлею людьми Управлінням з питань реклами виконавчого органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) разом з підпорядкованим КП «Київреклама» з метою підвищення поінформованості широкого кола населення столиці щодо існуючих у суспільстві ризиків потрапляння у ситуацію торгівлі людьми, виготовлено та розміщено соціальну рекламу, а саме 30 сіті-лайтів та 30 метро-лайтів в період з 30 червня по 30 вересня 2021 року та 20 сіті-лайтів - в період з 11 жовтня по 11 грудня 2021 року.

Разом з цим, у комунальних засобах масової інформації міста Києва розміщено відеоролик «Навіть ти!» на період з 30.07.2021 по 16.08.2021.

Одночасно, вищезазначений відеоролик було розміщено у закладах охорони здоров'я та районних центрах зайнятості міста Києва.

З метою підвищення рівня компетенції фахівців, професійна діяльність яких пов'язана з роботою у сфері протидії торгівлі людьми, відповідно до Плану-графіку підвищення кваліфікації державних службовців осіб місцевого самоврядування на 2021 рік, затвердженого Київським міським головою 12.01.2021, проведено сертифікований семінар на тему: «Підвищення рівня професійної компетенції державних службовців у сфері протидії торгівлі людьми» (охоплено 25 осіб).

06.05.2021-07.05.2021 Службою у справах дітей та сім'ї організовано та проведено навчальний тренінг «Виявлення, ідентифікація осіб, які постраждали від торгівлі людьми. Взаємодія органів і установ на місцевому рівні під час надання допомоги постраждалим особам» для спеціалістів служб у справах дітей та сім'ї – відповідальних за процедуру встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, фахівців із соціальної роботи, які відповідають за здійснення реабілітаційних планів осіб, які постраждали від торгівлі людьми (охоплено 25 осіб).

Семінари відбувалися з дотриманням всіх вимог безпеки в умовах карантину спричиненого пандемією COVID-19.

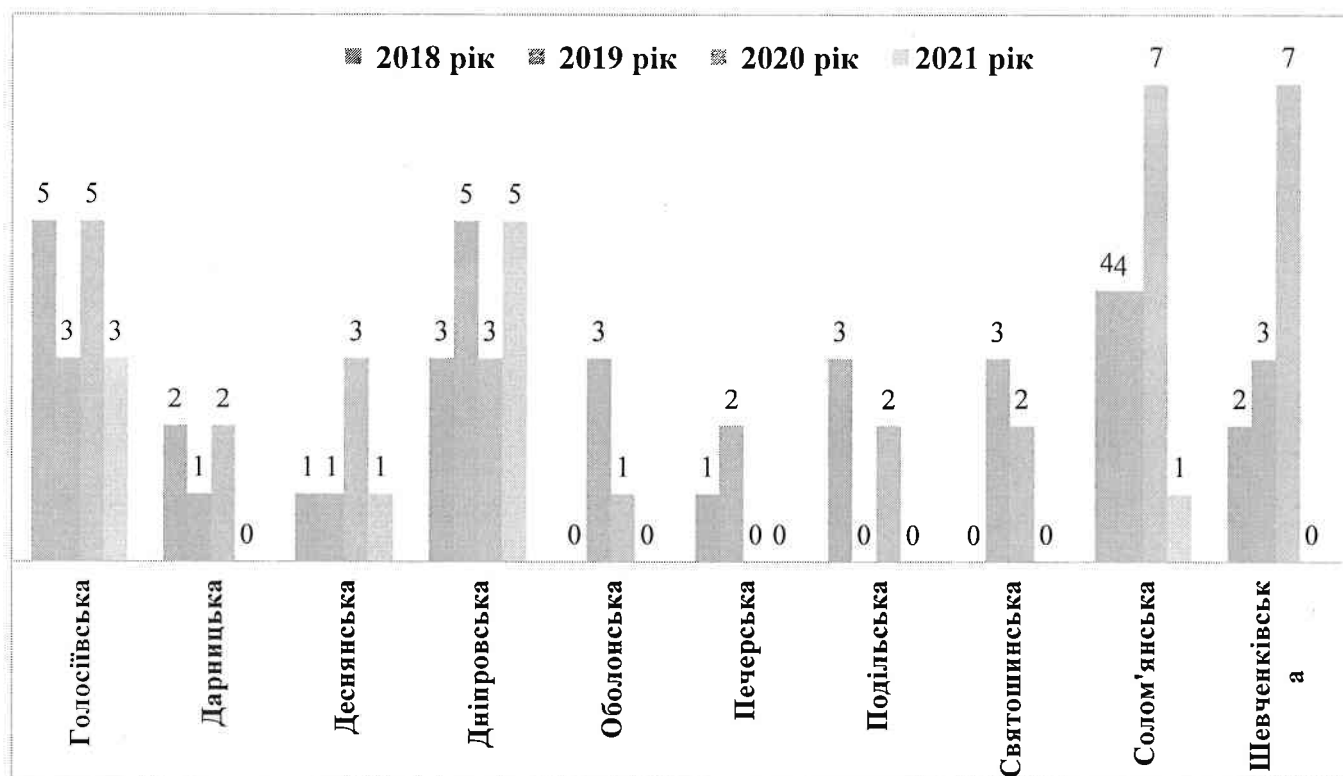
23-24.09.2021 року спеціалісти служб у справах дітей та сім'ї м. Києва - відповідальні за здійснення заходів державної політики у сфері протидії торгівлі людьми взяли участь у дводенному сертифікованому навчанні «Підвищення

кваліфікації посадових осіб, відповідальних за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми», який був організований та проведений за ініціативи Національної соціальної сервісної служби та підтримки Міжнародної організації з міграції в м. Ужгород (охоплено 11 осіб).

З метою підвищення ефективності взаємодії з правоохоронними органами та громадським сектором, протягом року було проведено 3 робочі зустрічі щодо перенаправлення постраждалих осіб та організації їм необхідно невідкладної допомоги. У вищезазначених нарадах взяли участь представники міграційної поліції, кіберполіції, громадської спілки «А21 Україна, благодійної організації «Благодійний фонд «Карітас-Київ».

На період встановлення карантину, було здійснено всі необхідні заходи із забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми. спеціалісти відповідальних структурних підрозділів Київської міської та 10 районних у місті Києві державних адміністрацій, які здійснюють заходи в сфері протидії торгівлі людьми, працювали в режимі чергування. У разі надходження звернення від особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, відповідальний структурний підрозділ здійснював всі необхідні заходи для забезпечення прав такої особи відповідно до Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 № 417.

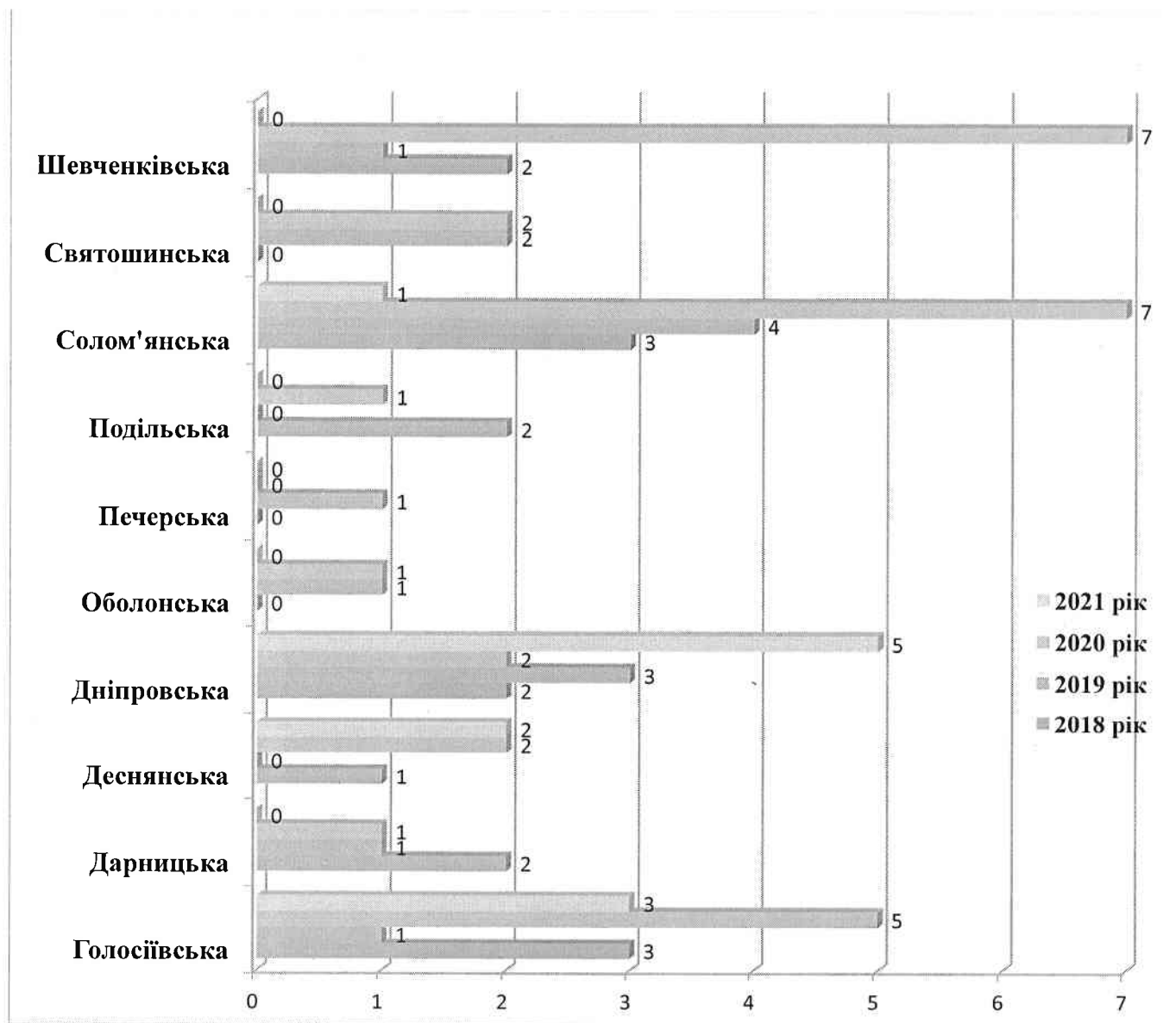
Співвідношення кількості звернень щодо встановлення статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми за 2018-2021 роки

Впродовж 2021 року до Голосіївської, Деснянської, Дніпровської, та Солом'янської районних в місті Києві державних адміністрацій надійшло **10** звернень щодо встановлення статусу особи, постраждалої від торгівлі людьми, що на **69 %** менше ніж у 2020 році (**32** звернення).

Співвідношення кількості встановлених статусів особи, постраждалої від торгівлі людьми за 2018-2020 роки

Відповідно до звернень, що надійшли до районних в місті Києві державних адміністрацій у 2021 році встановлено **11** статусів особи, яка постраждала від торгівлі людьми (1 статус був встановлений відповідно до звернення, яке надійшло до Деснянської РДА наприкінці 2020 року), що на **62%** менше ніж у порівнянні з 2020 роком (**29** статусів).

Слід зазначити, що карантинні заходи, які було введено по м. Києву через швидке розповсюдження хвороби COVID-19, негативно вплинуло на процес виявлення та ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми. За умов карантину проблемним питанням стало перенаправлення постраждалих від торгівлі людьми для отримання статусу. Хоча службами у справах дітей та сім'ї Київської міської та 10 районних в місті Києві державних адміністрацій було забезпечено безперервну роботу посадових осіб, відповідальних за процедуру встановлення статусу, відсутність можливості вільного пересування постраждалих осіб ускладнювало процес забезпечення реалізації їх прав на отримання допомоги, гарантованої державою.

Також необхідно взяти до уваги те, що протягом попередніх трьох років (2018-2020 рр) на території міста Києва було декілька великих прецедентів щодо виявлення трафіків торгівлі людьми. Так у 2018 році в місті Києві перебувало 92 особи, яких було визволено з трудової експлуатації в Одеській області.

У 2019 році переважна кількість звернень щодо встановлення статусу надійшла від потерпілих у, так званих справах «кур'єрів-експедиторів» та «Хімфарм». Звернення почали надходити за результатами проведеної роботи з визначення потреб осіб, які затримані та засуджені на території Російської Федерації за розповсюдження наркотичних речовин за визначеною Мінсоцполітики формою (охоплено 22 особи) на виконання доручення заступника голови Київської міської державної адміністрації В. Слончака

від 06.05.2019 № 16896 до листа Міністерства соціальної політики України від 26.04.2019 № 8462/0/2-19/47 «Щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми»

На початку 2020 року до міста Києва прибула група у кількості 76 осіб, які перебували в заручниках на непідконтрольній Україні території. Всі вони своєчасно та оперативно проінформовані про свої права та можливості отримання допомоги визначеною статтею 16 Закону України «Про протидію торгівлі людьми». До організації допомоги постраждалим особам було залучено партнерські громадські організації. За результатами проведеної роботи, до районних в місті Києві державних адміністрацій за отриманням допомоги та статусу постраждалого від торгівлі людьми, звернулося 25 осіб з числа звільнених заручників.

У вересні 2021 року на виконання листа Національної соціальної сервісної служби України від 08.09.2021 № 0000-0204-0/13481 щодо звернення Головного управління Національної поліції України у м. Києві про здійснення досудового розслідування кримінального впровадження у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 149 КК України «торгівля людьми», Службою у справах дітей та сім'ї було здійснено заходи по наданню допомоги гарантованої державою 18 особам, яких було визволено Управління міграційної поліції Головного управління Національної поліції України у м. Києві з трудової експлуатації в Дніпропетровській області. За результатами проведеної роботи всі постраждалі особи

отримали тимчасове безпечне місце перебування у Київському міському центрі соціально-психологічної допомоги, загальне медичне обстеження та необхідну медичну допомогу, були забезпечені гарячим харчуванням, засобами особистої гігієни та новим одягом за сезоном, допомогу у відновленні документів. Також, до організації допомоги постраждалим долучилися Міжнародна організація з міграції, громадська спілка «А21 Україна, благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас-Київ».

Разом з тим, фахівцями із соціальної роботи було здійснено оцінку потреб постраждалих осіб, відповідальними посадовцями надані вичерпні роз'яснення щодо переліку соціальних послуг, на які постраждалі особи мають право. Після отриманої інформації та проведеної роботи щодо відновлення документів 7 осіб виявили бажання звернутися про встановлення статусу постраждалого від торгівлі людьми у м. Києві. Після здійснення процедури встановлення статусу відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2021 № 417, всі 7 осіб отримали позитивне рішення Національної соціальної сервісної служби України.

Протягом 2021 року Службами у справах дітей та сім'ї Деснянської та Дніпровської районних в місті Києві державних адміністрацій було виявлено 2 дитини, які постраждали від торгівлі людьми. За ініціативи Служб у справах дітей та сім'ї до кримінального провадження щодо якого оголошено підозру матерям неповнолітніх дітей було доєднано епізод про здійснення кримінального злочину за ч.3 ст. 149 ККУ. Станом на 01.01.2022 року 1 дитина отримала статус постраждалої від торгівлі людьми. Щодо другої дитини пакет документів для встановлення відповідного статусу знаходиться в процесі формування. Випадки торгівлі людьми стосовно неповнолітніх

в м. Києві починаючи з 2012 року зафіксовано вперше, що свідчить про підвищення професійної компетентності працівників служб у справах дітей та сім'ї, які правильно оцінили ситуацію, в яку потрапили діти, відреагували відповідно до чинного законодавства та стали захист прав неповнолітніх.

Фахівцями із соціальної роботи продовжується реалізація 12 планів реабілітації з 2020 року (у Голосіївському, Дарницькому, Дніпровському Подільському, Святошинському та Шевченківському районах м. Києва).

13.3. Реалізація заходів сімейної політики та підтримки сім'ї

Сім'я та батьківство завжди були найвищими цінностями у житті кожної людини. Проте, трансформація ролевих відносин у суспільстві, зміна соціально-психологічного статусу сучасних чоловіків і жінок призвели до підвищення значущості позасімейних цінностей: кар'єри, матеріальних благ, досягнення високого соціального статусу, що отримало своє відображення на зниженні рівня мотивації та готовності сучасної молоді до створення сім'ї, народження дітей, відповідального батьківства та виконання батьківських обов'язків.

Сьогодні інститут сім'ї переживає суттєві складнощі: руйнуються сімейні відносини, підвищується ризик розлучень, знижуються виховні функції сім'ї, не підтримуються сімейні традиції, діти вимушені зростати в неповних сім'ях, з усіма негативними наслідками цього явища, загострюються соціальні проблеми, вчиняється домашнє насильство.

Серед причин виникнення цих явищ – низький рівень культури внутрішньо-сімейних відносин, непідготовленість молоді до сімейного життя, соціально-економічна незахищеність молодих сімей, безладні статеві стосунки, які негативно впливають на репродуктивне здоров'я молоді та інші.

Майбутнє інституту сім'ї значною мірою залежить від молоді. Вона визначатиме його з огляду на сформовані уявлення, погляди та переконання. Це актуалізує питання підготовки молодих людей до вступу у шлюб, як невід'ємної складової системи виховання підростаючого покоління та гаранту послаблення подальших негативних соціальних тенденцій в суспільстві.

Саме тому, підготовка молоді до подружнього життя та формування навичок відповідального батьківства є однією з актуальних проблем сьогодення, адже від готовності молодих людей, які планують створити сім'ю, їхніх здібностей до саморозвитку та самовдосконалення залежать успішність шлюбу і стабільність сім'ї.

Однак, вже тривалий час наша країна й суспільство в цілому переживає складний період надзвичайної ситуації, пов'язаної з заходами боротьби проти поширення коронавірусу. Пандемія внесла несподівані корективи і змусила всіх терміново опановувати цифрові інструменти й нові підходи та методики в отриманні знань. Але кожна проблема - це привід до якісних змін, пошук нових можливостей освоєння сучасних новітніх технологій навчання.

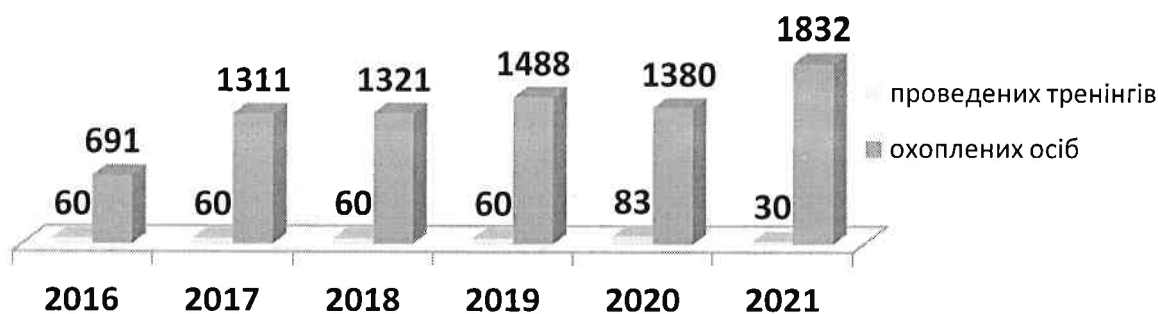
Так, в рамках Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 07.07.2020 № 11/9090), протягом березня – листопада 2021 організовано та проведено навчальні вебінари «Міцна сім'я» з підготовки молоді до подружнього життя та формування навичок відповідального батьківства.

Вебінари проводилися на платформі Zoom, яка забезпечує належну якість відео зв'язку та обміну повідомленнями. Тренер використовував різноманітні програмні засоби та мережеві ресурси, що забезпечували високу інформаційну насиченість і активність молоді в режимі реального часу.

За підсумками навчального процесу було проведено **30** вебінарів та охоплено **1832** особи.

Навчання проводилося з урахуванням особливостей молодіжної аудиторії та сучасних тенденцій розвитку сімейної політики. Все це сприяло підвищенню усвідомленості молодих людей до відповідального кроку в житті – створенню сім'ї.

Порівняння кількості проведених навчальних семінарів та охоплених осіб протягом 2016 - 2021 років

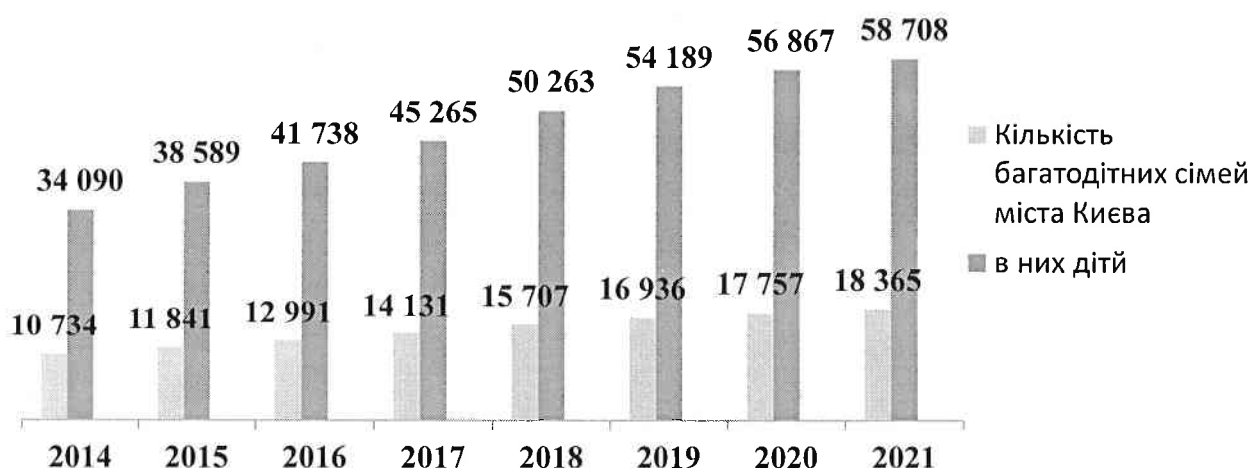

13.4. Робота з багатодітними сім'ями

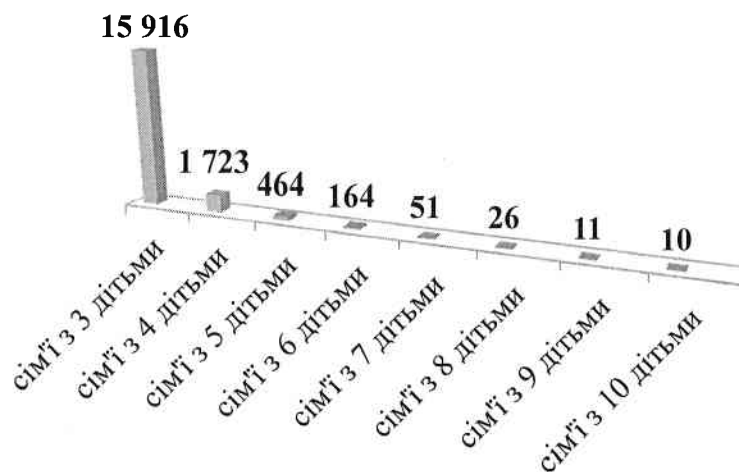
Законом України «Про охорону дитинства» визначено поняття «багатодітна сім'я» та «дитина багатодітної сім'ї».

Станом на 31.12.2021 в місті Києві нараховувалося **18 365** багатодітних сімей, в яких виховувалося **58 708** дітей.

Щороку в столиці спостерігається тенденція щодо збільшення кількості багатодітних сімей. У 2021 році цей показник збільшився на **9,6%** та, відповідно на **11,98%** збільшилась кількість дітей, які в них виховуються у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року.

Так, в столиці протягом 2021 року проживало **15 916** сімей, в яких виховувалося 3 дітей; **1 723** сім'ї із 4 дітьми, **464** сім'ї із 5 дітьми; **164** сім'ї із 6 дітьми; **51** сім'я із 7 дітьми; **26** сімей із 8 дітьми; **11** сімей із 9 дітьми; **10** сімей з 10 і більше дітьми.

Згідно з нормативно-правовими актами України, відповідальні структурні підрозділи районних в місті Києві державних адміністрацій, забезпечують підтвердження статусу багатодітної родини шляхом видачі відповідного посвідчення, з урахуванням якого багатодітні сім'ї отримують пільги, передбачені чинним законодавством України.

Протягом 2021 року видано **1 602** посвідчення батьків багатодітної сім'ї та **4 255** посвідчень дитини з багатодітної родини, що на сьогоднішній день, забезпечує потребу багатодітних родин столиці в отриманні соціальних пільг, передбачених чинним законодавством України.

Водночас, Київська міська влада не залишається осторонь потреб неповних сімей, в яких дітей виховує лише один з батьків.

Для таких сімей, одним з пріоритетних, слід зазначити питання економічного (матеріального) характеру. Сукупний бюджет неповних сімей з малолітніми/неповнолітніми дітьми складається з індивідуального трудового доходу та державної допомоги.

На сьогоднішній день в Україні не затверджена Державна цільова програма підтримки сім'ї, що в значній мірі має негативні наслідки, насамперед, для даної категорії сімей. Одинокому батьку/матері дуже важко самотужки поєднувати питання матеріального забезпечення, піклування та всебічного розвитку дітей. Сімейна політика має бути спрямована на допомогу і підтримку таких батьків, особливо якщо на вихованні у них знаходиться двоє і більше дітей.

З метою матеріальної підтримки і підвищення уваги до неповних сімей, Київської міською владою було засновано премію Київського міського голови для одиноких батьків та одиноких матерів, які самі виховують дітей.

Так, відповідно до розпорядження Київського міського голови від 13.09.2018 № 634 «Про внесення змін до розпорядження Київського міського голови від 18 вересня 2007 року № 528 «Про заснування премії Київського міського голови одиноким батькам та одиноким матерям, які самі виховують дітей» в 2021 році за сумлінне та відповідальне батьківство Премію Київського міського голови було призначено та виплачено **8** одиноким батькам та **10** одиноким матерям, які самі виховують дітей.

На виконання п. 13.3 Міської цільової програми «Діти. Сім'я. Столиця на 2019-2021 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 473/6524 (у редакції рішення Київської міської ради від 07.07.2020 № 11/9090) впродовж 2021 року було організовано та проведено 4 загальноміських заходи для багатодітних сімей столиці:

- з нагоди святкування Міжнародного дня сім'ї і Дня матері
- з нагоди святкування Дня батька
- з нагоди святкування Українського дня родини
- до новорічних та різдвяних свят

При цьому, 800 багатодітних сімей столиці отримали цінні подарунки, 10 матерів та 11 татусів були нагороджені подяками Київського міського голови «За активну участь у суспільному житті, збереження родинних стосунків та досягнення успіхів у вихованні дітей».

В умовах карантинних обмежень, всі заходи відбувалися з дотриманням всіх санітарно-епідеміологічних норм.

Одним із видом соціальної підтримки багатодітних родин можна вважати присвоєння почесного звання України «Мати-героїня».

Почесне звання України «Мати-героїня» присвоюється жінкам, які народили та виховали до восьмирічного віку п'ятьох і більше дітей, у тому числі дітей, усиновлених у встановленому законодавством порядку, враховуючи вагомий особистий внесок у виховання дітей у сім'ї, створення сприятливих умов для здобуття дітьми освіти, розвитку їх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей.

Насамперед особлива увага звертається на духовні, моральні якості осіб, які представляються до присвоєння почесного звання. Враховуються конкретні заслуги матері у справі виховання дітей, її авторитет, вагомий особистий внесок у створення сприятливих умов для здобуття дітьми освіти, розвитку їх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей, за материнську самовідданість, забезпечення умов для повноцінного розвитку здорових, гармонійно розвинутих особистостей, громадян незалежної України.

Згідно Указу Президента України від 25.12.2007 № 1254/2007 жінкам, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня», виплачується одноразова грошова винагорода у десятикратному розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого з 1 січня року, в якому жінці було присвоєно почесне звання.

Безумовно, це сприяє створенню позитивного іміджу багатодітної сім'ї в громаді, формуванню активної життєвої позиції, стимулює такі родини до відповідального ставлення до праці, освіти, участі в громадській діяльності.

Головний спеціаліст

Юлія ДМИТРЕНКО